

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

**Právní úprava přestupků ve vybraných zemí
Evropy, se zaměřením na přestupky proti veřejnému
pořádku, občanskému soužití a majetku**

Mgr. Tomáš Babka, Martin Kavěna, LLB. BCL.,
Mgr. Petra Mylková, Ing. Mgr. Jan Němec,
Mgr. Michal Pohl, JUDr. Jindřiška Syllová, CSc.,
Mgr. Eva Tetourová

Informační podklad č. 5.323

listopad 2011

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

Obsah:

MEZINÁRODNĚPRÁVNÍ ZÁKLADY SPRÁVNÍHO TRESTÁNÍ	3
BELGIE	4
BULHARSKO	5
FINSKO	6
FRANCIE	7
IRSKO.....	15
ITÁLIE	16
LITVA.....	18
LOTYŠSKO.....	20
NĚMECKO	22
NIZOZEMSKO.....	27
POLSKO.....	27
PORTUGALSKO	29
RAKOUSKO	31
RUMUNSKO.....	34
SLOVENSKO.....	37
SLOVINSKO.....	40
ŠPANĚLSKO	44
ŠVÉDSKO	45
ŠVÝCARSKO	46
VELKÁ BRITÁNIE.....	48

Mezinárodněprávní základy správního trestání

K problematice přestupkového a administrativního trestání se vztahuje řada mezinárodních smluv upravujících lidská práva a zásady spravedlivého procesu. Kromě toho k této problematice existují speciální dokumenty Rady Evropy, zejména Rezoluce Výborů ministrů 31 z 28. 9. 1977, o ochraně jednotlivců ve vztahu ke správním aktům, Doporučení Výboru ministrů, Doporučení č. 2 z 11.3. 1980, o správním uvážení, Doporučení Výboru ministrů 1 z 13. 2. 1991, o správních sankcích a Speciální doporučení Výboru ministrů č. 20 z 15. 12. 2004, o soudní kontrole správních aktů. K mezinárodněprávním základům správního práva trestního se vyjadřuje i odborná literatura. Např. Pavel Mates, CSc., společně s kolektivem autorů v knize Základy správního práva trestního¹ říká: „Doporučení č. 1 z 13. 2. 1991 vztahuje ke správním sankcím, jimiž se rozumí pokuta i jakékoli jiné trestní opatření peněžité nebo nepeněžité povahy. Na prvním místě je stanovena zásada, že správní sankce a podmínky, za nichž mohou být použity, musí stanovit zákon. Vyloučena je retroaktivita, nabude-li však po spáchání činu platnost předpis, který umožňuje ukládat mírnější sankci, má být skutek posouzen podle té úpravy, která je pro pachatele výhodnější. Jestliže by naopak bylo možno uložit za čin v době jeho spáchání mírnější sankci, nelze uložit sankci přísnější, i kdyby to předpisy účinné v době ukládání sankce dovolovaly. Uplatněna má být zásada *non bis in idem*. V případě, že má být skutek potrestán více správními orgány podle předpisů, které chrání různé zájmy, je nezbytné, aby každý z nich zvážil, že za daný skutek již byla uložena jiná správní sankce. Je třeba, aby postih za protiprávní jednání byl proveden v přiměřené lhůtě, a správní orgány mají postupovat v sankčním řízení rychlostí, která je rozumná vzhledem k okolnostem případu. Každé řízení směřující k uložení sankce musí být uzavřeno konečným rozhodnutím. Vedle obecných principů, které obsahuje Rezoluce 31 z r. 1977, mají být při ukládání správních sankcí respektovány ještě principy zvláštní: osoba, vůči níž řízení směřuje, musí být seznámena s jeho důvody, je třeba jí poskytnut dostatečný čas k přípravě obhajoby, tato osoba, resp. její zástupce, musí být seznámena s důkazy, o které se řízení opírá, a má právo se vyjádřit ke každé věci, o níž má být v řízení rozhodnuto, rozhodnutí, jímž se ukládá sankce, musí být řádně odůvodněno. Jestliže s tím osoba souhlasí, lze od uvedených principů upustit za předpokladu, že jde o méně závažné případy, a jako sankce mohou být uloženy jen nízké peněžité pokuty. Pokud s tím však vysloví nesouhlas, musí být uvedené principy dodrženy. Důkazní břemeno spočívá zásadně na správním orgánu. Správní akt, jímž

Práce slouží výhradně pro poslance a senátory Parlamentu České republiky. Zveřejňování je možné jen se souhlasem Parlamentního institutu a autora.

se ukládá sankce, musí být přezkoumatelný alespoň z hlediska zákonnosti nezávislým a nestranným soudem.“

Belgie

Belgický trestní zákoník (*Code pénal du 8 juin 1867*)² v čl. 1 definuje a upravuje skutkové podstaty přestupků (*contravention*), přečinů (*délit*) a zločinů (*crime*). Podle tohoto ustanovení je přestupek porušení, jež je zákony trestáno tzv. policejním trestem, resp. trestem za přestupek (*peine de police*). Tato porušení zákona jsou na základě trestního zákona trestány pokutou v minimální výši 1 Euro a maximální výši 25 Euro, a to v případě, že zákon nestanoví jinak (čl. 38 zákona). Za přestupky může být dále uložen trest odnětí svobody, a to od jednoho dne do sedmi dnů, kromě případů stanovených zákonem (čl.28 trestního zákona). Dalším trestem, jenž může být uložen za přestupek podle trestního zákona je konfiskace, ale pouze v zákonem stanovených případech (čl. 43 zákona).

Přestupkům je věnována část X zákona. Zákon rozlišuje čtyři základní stupně přestupků, přičemž v rámci prvního a druhého stupně nejsou v současné době stanoveny žádné přestupky. Ve třetím stupni je postiženo jednání osoby, jež dobrovolně poškodila nebo zničila movitý majetek jiného. Za toto jednání může být udělena pokuta ve výši od 10 Euro do 20 Euro (čl. 559 zákona). Podle čl. 561 zákona bude potrestán pokutou ve výši od 10 Euro do 20 Euro a trestem odnětí svobody od jednoho do pěti dnů, nebo jedním z trestů ten, kdo bude odpovědný za hluk nebo rušení nočního klidu. Ve čtvrtém stupni se postihuje vandalismus a ukládá pokuta ve výši od 15 Euro do 25 Euro a trest odnětí svobody od jednoho dne do sedmi dnů, nebo jeden z těchto trestů. Konkrétně se jedná o dobrovolné poškození oplocení, bez ohledu na to, z jakého materiálu je vyrobeno nebo učinění hrubé urážky (*voie de fait*) nebo násilného činu lehkého rázu (*violence légère*), za podmínky, že nikdo nebyl zraněn nebo udeřen (čl. 563 zákona). V těchto věcech rozhoduje policejní soud (*Tribunal de police*).

Další přestupky – porušení v Belgii upravuje například silniční zákon (*Arrêté royal désignant les infractions par degré aux règlements généraux pris en exécution de la loi relative à la police de la circulation routière. [M.B. 09.11.2005]*). Tento zákon rozlišuje čtyři stupně přestupků, přičemž první je nejméně závažný. Patří do něj například opomenutí použít

---

¹ In Mates Pavel a kolektiv. Základy správního práva trestního. 4. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2008

² <http://www.ejustice.just.fgov.be/loi/loi.htm>

směrovku nebo nezapnutí bezpečnostního pásu. Do čtvrtého – nejzávažnějšího stupně patří například nerespektování světelného označení na křižovatce, couvání na dálnici nebo jízda v protisměru na dálnici. Za tyto přestupky může být udělena pokuta ve výši od 220 Euro do 2750 Euro a současně musí dojít k udělení zákazu řízení, a to v délce od osmi dnů do pěti let. Obecně trestem za přestupek podle tohoto zákona může být udělení pokuty nebo zákaz řízení, přičemž délka závisí na druhu přestupku.

Další tresty nebo správní sankce může stanovit obecní rada (*Conseil communal*), a to z důvodu porušení svých pravidel (*règlements*) a nařízení (*ordonnances*), a to pokud nejsou tresty nebo správní sankce pro stejný přestupek stanoveny zákonem, dekretem nebo nařízením. Tato úprava je obsažena v čl. 119bis nového zákona o obcích (*La Nouvelle Loi Communale*)³. Podle odst. 2 tohoto ustanovení může obecní rada stanovit tyto administrativní sankce:

1. administrativní pokuta ve výši maximálně 250 Euro,
2. správní pozastavení platnosti licence nebo povolení, jež vydává obec,
3. správní odebrání licence nebo povolení, jež vydává obec,
4. dočasné nebo trvalé správní uzavření zařízení.

Správní pokuta může být dále uložena například na základě zákona o administrativních pokutách týkajících se přestupků na základě některých sociálních zákonů (*Loi relative aux amendes administratives applicables en cas d'infraction à certaines lois sociales*)⁴. Výše pokuty se odvíjí podle druhu přestupku, a to až do výše 12 500 Euro.

Bulharsko

Zákon o administrativních porušeních a sankcích stanoví tresty za přestupky jejichž skutková podstata je upravena ve zvláštních zákonech, vládních předpisech (*ukaz*) a dalších předpisech. Další zákon č. 92/1969 bul. sbírky - **zákon o místní samosprávě a místní státní správě**⁵ blíže upravuje druhy trestů, které je možno uložit za přestupky podle předpisů a aktů samosprávy.

Zákon o administrativních porušeních stanoví obecně možné tresty za všechny přestupky a administrativní delikty, které jsou upraveny bulharskými předpisy. Těmito tresty mohou být:

³ <http://www.avcb-vsgeb.be/fr/Publications/nouvelle-loi-communale/texte-coordonne/>

⁴ http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=fr&la=F&cn=1971063001&table_name=loi

- veřejná výtka (před kolektivem nebo organizací),
- pokuta (zákon výši neomezuje),
- dočasné zbavení možnosti vykonávat určité povolání nebo činnost (1 měsíc až 2 roky).

Kromě toho může být uloženo zabránění věci (není považováno za trest). Rovněž může být použit donucovací prostředek za podmínek stanovených zákonem.

Zákon o místní správě⁶ vymezuje přesněji (zužuje) druhy a výši trestů pro přestupky, které byly spáchány proti předpisům stanoveným samosprávou (alternativa našich vyhlášek obcí).

Jsou to následující tresty:

- pokuta do výše 500 000 leva,
- dočasné zbavení možnosti vykonávat určité povolání nebo činnost, které může být uloženo jen pro opakující se přestupek nebo delikt.

Finsko

Finské právo **nerozlišuje mezi trestnými činy a přestupky** ve smyslu české právní úpravy. V právním řádu Finska proto úplně chybí legální definice administrativních sankcí či přestupků. Jednotlivá protiprávní jednání (včetně sankcí za ně), která svou společenskou škodlivostí či závažností nedosahují intenzity trestného činu, neupravuje obecně jeden právně předpis (podobně jako u nás přestupkový zákon), ale dochází k jejich rozptýlení do velkého množství samostatných právních předpisů. V konečném důsledku tak systém správních sankcí nepředstavuje obvyklou alternativu k trestnímu právu, nýbrž jakýsi neucelený systém, který trestní právo pouze doplňuje. Hranice mezi oběma systémy není jasně daná, což je v praxi často příčinou řady problémů.

Trestné činy a trestní sankce jsou ve Finsku upraveny **trestním zákoníkem (*Rikoslaki 1889/39*)**⁷. Ten v rámci úpravy sankcí rozlišuje druhy trestů, když uvádí konkrétně pokutu, ztrátu veřejného úřadu či funkce, obecně prospěšné práce, podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody a nepodmíněný trest odnětí svobody. Mezi sankce, trestní zákoník zařazuje i tzv. trestní poplatek (*Rikesakko*), kterým se rozumí peněžitý trest stanovený pevnou částkou v Eurech, která může dosahovat maximální výše 200 Euro. V porovnání s pokutou se tedy

---

⁵ Překlad z r. 2007, Translation © 2007 Tulkošanas un terminoloģijas centrs (Translation and Terminology Centre), http://www.knab.gov.lv/uploads/free/extract_admin_violations_code.pdf.

⁶ Znění verifikováno podle anglického překladu z r. 2010, <http://www.bcni.org/en/articles/702-law-for-the-local-government-and-the-local-administration.html>

jedná o mírnější formu sankce, kterou je oprávněn uložit policista, případně k tomu oprávněný úředník příslušného správního orgánu. Důležitým poznatkem je, že tuto sankci (na rozdíl od pokuty) nelze přeměnit v trest odnětí svobody. Z výše uvedeného lze vyvodit, že spíše než o trest ve smyslu obecného trestního práva jde o sankci správního charakteru. Pokud ve stejný okamžik dojde ke spáchání dvou nebo více protiprávních činů, za než se ukládá trestní poplatek, vyměří se pouze jeden poplatek a to za čin postizitelný nejvyšší částkou. Řízení o uložení trestního poplatku pak vymezuje zvláštní zákon č. 66/1983 (*Laki rikesakkomennetelystä*).

Za méně vážná porušení veřejného pořádku může být **uložena sankce podle zákona o ochraně veřejného pořádku (*Järjestyslaki 612/2003*)**. Ten uvádí jednotlivé skutkové podstaty přestupků, jako je např. narušování veřejného pořádku a bezpečnosti hlukem, agresivními pohyby nebo jiným chováním způsobilým přivodit strach, házením či střílením nebezpečných předmětů, a dále - za předpokladu, že k uvedeným činnostem dochází na veřejném prostranství – také užívání omamných látek, poskytování sexuálních služeb, močení na veřejnosti nebo nedostatečnou kontrolu zvířat. Za jednotlivá jednání porušující veřejný pořádek zákon stanoví trestní poplatek jakožto jedinou sankci - to ovšem pouze v případě, že jiným zákonem není požadován trest přísnější (viz např. tresty za trestné činy proti veřejnému pořádku v trestním zákoníku). Některé skutkové podstaty pořádkových přestupků a pro ně stanovené sankce jsou zařazeny také do zákona o lihu (*Alkoholilaki 1143/1994*). Přesná výše poplatků je pak obsažena v zákoně č. 756/2010 (*Laki rikesakkorikkomuksista*).

Francie

Francouzský trestní zákoník (fr. Code pénal)⁸ kodifikuje skutkové podstaty **přestupků (fr. contravention)**, přečinů (fr. délit) a zločinů (fr. crime). Skutkové podstaty přečinů a zločinů jsou upraveny zákonem a kodifikovány v části L trestního zákoníku (fr. partie législative), zatímco skutkové podstaty přestupků jsou upraveny vládním nařízením a zpravidla kodifikovány v části R trestního zákoníku (fr. partie réglementaire), event. v dalších zákonech

---

⁷ Texty zákonů dostupné na: <http://www.finlex.fi>

⁸ Původní znění:

http://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do;jsessionid=66FAFA19DF210A9F19B3ADE4D9981AAF.tpdjo16v_2?cidTexte=LEGITEXT000006070719&dateTexte=20110930

a kodexech (např. zákon o pojišťovnictví, zákon o ochraně životního prostředí, zákon o poštách, zákon o ochraně veřejného zdraví atd.).⁹

Sankce za přestupky jsou stanoveny rámcově v části L trestního zákoníku (viz čl. L111-2 TrZ). Vládní nařízení, která vymezují konkrétní skutkovou podstatu přestupku pak stanoví přesnou sankci pro každý přestupek (odkazem na přípustné sankce dle části L trestního zákoníku).

Čl. L131-12 a násl. upravuje tresty za přestupky spáchané fyzickou osobou. Za spáchání přestupku lze fyzické osobě uložit tyto tresty:

- peněžitý trest (pokutu)¹⁰ ve výši:
  - do 38 Euro za přestupek 1. kategorie (fr. 1re classe),
  - do 150 Euro za přestupek 2. kategorie,
  - do 450 Euro za přestupek 3. kategorie,
  - do 750 Euro za přestupek 4. kategorie,
  - do 1500 Euro za přestupek 5. kategorie (a v případě **opakovaného spáchání** přestupku 5. kategorie pak až 3000 Euro ledaže by se z důvodu opakovaného spáchání skutku již jednalo o trestný čin);
- alternativně, namísto pokuty, lze v případě spáchání přestupku 5. kategorie uložit následující samostatné sankce, které mají za účel odejmutí nebo omezení některých práv pachatele (fr. peine privative ou restrictive):
  - pozastavení platnosti řidičského oprávnění na dobu nepřevyšující jeden rok; sankci lze v některých případech omezit tak, aby bylo umožněno pachateli řídit motorové vozidlo za účelem výkonu povolání;
  - zákaz provozování konkrétního jednoho nebo více motorových vozidel na dobu nejvýše 6 měsíců;

---

⁹ V této souvislosti lze rovněž poukázat na existenci nařízení č. 46-448 ze dne 18. března 1946 k provedení článků 8a 36 nařízení ze dne 2. listopadu 1945 o podmínkách vstupu a pobytu cizích státních příslušníků na území Francie, ve znění nařízení č. 93-1285 ze dne 6. prosince 1993. To umožňuje ministroví vnitra přijmout opatření vůči cizinci, kterým omezí jeho pohyb či pobyt na území Francie na základě jeho předchozího jednání. V tomto případě se nicméně nejedná o trest za přestupek, jde o správní opatření preventivního charakteru sui generis.

¹⁰ Čl. R48-1 a násl. francouzského trestního řádu (fr. Code de procédure pénale) stanoví podrobný seznam přestupků (napříč kategoriemi 1 až 4), které lze též vyřešit rovněž v blokovém řízení; zejména se jedná o dopravní přestupky (nikoli přestupky proti veřejnému pořádku a občanskému soužití). V blokovém řízení se ukládá výhradně pokuta, a to obvykle v nižší maximální výši (podrobnosti jsou stanoveny v člancích R48-1 až R49-7 trestního řádu). Viz:

- zabavení střelné zbraně nebo zbraní, které jsou ve vlastnictví pachatele;
- zrušení mysliveckého oprávnění a zákaz vydání nového mysliveckého oprávnění na dobu nejvýše jednoho roku;
- zákaz vystavování šeků na účet třetí osoby, vyjma šeků ověřených, event. zákaz užívání platebních karet;
- zabavení věci, která byla užita nebo měla být užita ke spáchání přestupku, resp. zabavení věci, která vznikla v souvislosti se spácháním přestupku; tuto sankci nelze uložit v případě přestupků tiskových;
- za spáchání přestupku 5. kategorie lze navíc k pokutě nebo samostatně uložit pachateli povinnost nahradit škodu (v penězích, anebo se souhlasem oběti i jinak – např. pachatel provede opravu poškozeného majetku sám či zajistí opravu odborníkem, pokud přestupek spočíval v poničení majetku atd.). V případě nenahrazení škody lze stanovit náhradní trest odnětí svobody (do 6 měsíců) anebo pokutu do výše 15.000 Euro
- za spáchání přestupku lze navíc k pokutě nebo samostatně uložit níže uvedené doplňkové tresty (fr. peine complementaire), ale jen v případě, že možnost uložení doplňkového trestu je výslovně uvedena v nařízení, které vymezuje skutkovou podstatu konkrétního přestupku:
  - pozastavení řidičského oprávnění až na 3 roky; sankci lze v některých případech omezit tak, aby umožnila pachateli nadále řídit motorové vozidlo v době a za účelem výkonu povolání;
  - zákaz držení zbraně na dobu až na 3 roky, je-li pro nošení zbraně nutné povolení,
  - zabavení střelné zbraně nebo zbraní ve vlastnictví pachatele;
  - zrušení mysliveckého oprávnění a zákaz vydání nového mysliveckého oprávnění na dobu max. 3 let;
  - zabavení věci, která sloužila nebo měla sloužit ke spáchání přestupku nebo věci, která vznikla v důsledku spáchání přestupku; tuto sankci nelze uložit v případě přestupků tiskových;
  - zákaz řízení určitého konkrétního motorového vozidla(el), vč. takového, pro jehož obsluhu není vyžadováno řidičské oprávnění, a to na dobu až 3 let,
  - povinnost absolvovat školení o bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích;
  - povinnost absolvovat školení o právech a povinnostech občanů (fr. stage de citoyeneté);

---

http://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do;jsessionid=66FAFA19DF210A9F19B3ADE4D9981AAF.tpdjo16v_2?idSectionTA=LEGISCTA000006151009&cidTexte=LEGITEXT000006071154&dateTexte=20110930

- povinnost absolvovat školení o rodičovských povinnostech (fr. stage de responsabilité parentale);
- zabavení zvířete, které bylo užito ke spáchání přestupku nebo proti kterému byl přestupek spáchán;
- zákaz chování zvířete po dobu až 3 let;
- v případě přestupku 5. kategorie může nařízení stanovit doplňkovou sankci zákazu vydávat šeky na účet třetí osoby, vyjma šeků ověřených, a to na dobu až 3 let.
- v případě přestupku 5. kategorie může nařízení stanovit doplňkovou sankci veřejně prospěšných prací od 20 do 120 hodin.

Čl. L131-40 vymezuje tresty za přestupky spáchané právníkou osobou. Právníkou osobě lze za spáchání přestupku uložit:

- **peněžitý trest (pokutu)** ve výši pětinasobku peněžitého trestu, který lze uložit fyzické osobě,
- alternativně namísto peněžitého trestu lze uložit za přestupky 5. kategorie zákaz vydávání šeků na účet třetího vyjma ověřených šeků, resp. zákaz užívání platebních karet, nebo sankci zabavení věci, která sloužila ke spáchání přestupku nebo která vznikla v důsledku spáchání přestupku,
- za spáchání přestupku 5. kategorie lze navíc k pokutě uložit povinnost nahradit škodu (v penězích, anebo se souhlasem oběti i jinak – např. provedením opravy sám nebo zajištěním opravy odborníkem), a to navíc k pokutě (jejíž max. výše v takovém případě činí 7.500 Euro),
- dále lze uložit doplňkové tresty, v případech, kdy tak předpokládá nařízení, které vymezuje skutkovou podstatu daného přestupku: sankce zabavení věci, která sloužila ke spáchání přestupku, sankce zabavení zvířete, které sloužilo ke spáchání přestupku nebo proti němuž byl přestupek spáchán, resp. sankce zákazu chování zvířete na dobu až 3 let.

Skutkové podstaty jednotlivých přestupků jsou vymezeny zejména v čl. R610-1 a násl. trestního zákoníku a dále ve zvláštních právních předpisech. Níže uvádíme stručný popis vybraných skutkových podstat přestupků, které směřují proti veřejnému pořádku a občanskému soužití (francouzské právo toto členění však formálně nezná), kategorizaci přestupku (kategorie 1 až 5) a sankci (uvádíme pouze sankce, které se vztahují na fyzické osoby):

- **ubližení na cti nebo pomluva, ke které nedošlo na veřejnosti** – přešupek 1. kategorie – sankce: pokuta;
- **ubližení na zdraví z nedbalosti, jestliže způsobená újma nezapříčinila pracovní neschopnost oběti** – přešupek 2. kategorie – sankce: pokuta a též může být uložen trest zabavení věci, které bylo užito ke spáchání přešupku;
- **porušení zákazu volného pobíhání zvířat** – přešupek 2. kategorie – sankce: pokuta;
- **úmyslné ubližení na zdraví, jestliže způsobená újma zapříčinila pracovní neschopnost oběti na dobu max. 8 dnů** (resp. příprava takového činu nebo účastenství), event. **ubližení na zdraví z nedbalosti, jestliže způsobená újma zapříčinila pracovní neschopnost oběti na dobu max. 3 měsíců** – obojí přešupek 5. kategorie - pokuta a případně tyto další doplňkové sankce:
  - pozastavení platnosti řidičského oprávnění až na 3 roky; sankci lze v některých případech omezit tak, aby umožnila pachateli nadále řídit motorové vozidlo v době a za účelem výkonu povolání;
  - zákaz držení zbraně na dobu až na 3 roky, je-li pro nošení zbraně nutné povolení,
  - zabavení střelné zbraně nebo zbraní ve vlastnictví pachatele;
  - zrušení mysliveckého oprávnění a zákaz vydání nového mysliveckého oprávnění na dobu max. 3 roku;
  - zabavení věci, která sloužila nebo měla sloužit ke spáchání přešupku nebo věci, která vznikla v důsledku spáchání přešupku;
  - veřejně prospěšné práce v rozsahu od 20 do 120 hodin.
- **úmyslné ubližení na zdraví, jestliže způsobená újma nezapříčinila pracovní neschopnost oběti** – přešupek 5. kategorie – sankce: pokuta a další sankce stanovené zákonem (viz níže);
- **podněcování k diskriminaci, nenávisti nebo násilí proti osobě nebo skupině obyvatel z důvodu skutečného nebo domnělého etnického nebo národnostního původu, rase, náboženství, pohlaví, sexuální orientace, tělesného postižení**, pokud k takovému jednání došlo nikoli na veřejnosti – přešupek 5. kategorie – sankce: pokuta a případně tyto další doplňkové sankce:
  - zákaz držení zbraně na dobu až na 3 roky, je-li pro nošení zbraně nutné povolení,
  - zabavení střelné zbraně nebo zbraní v majetku a v držbě pachatele;
  - zabavení věci, která sloužila nebo měla sloužit ke spáchání přešupku nebo věci, která

- vznikla v důsledku spáchání přestupku;
- veřejně prospěšné práce v rozsahu od 20 do 120 hodin.
  - **vyhrožování, že dojde k poškození věci**, v případě, že bylo vyhrožováno pouze menší škodou, jestliže byla ústní výhrůžka sdělena opakovaně anebo jestliže byla výhrůžka sdělena písemně, obrazně nebo obdobným způsobem - přestupek 1. kategorie – sankce: pokuta a případně tyto další doplňkové sankce:
    - zákaz držení zbraně na dobu až na 3 roky, je-li pro nošení zbraně nutné povolení,
    - zabavení střelné zbraně nebo zbraní ve vlastnictví pachatele;
  - **znečišťování veřejného prostranství nebo cizího pozemku**, vč. odhazování odpadků mimo určené koše a močení na veřejnosti, resp. vynášení odpadků v rozporu s podmínkami stanovenými pro svoz komunálního odpadu (např. mimo den a hodinu svozu, mimo popelnici) – přestupek 2. kategorie – sankce: pokuta,
  - **vyhrožování, že dojde k poškození věci**, v případě, že nedošlo k ohrožení života nebo zdraví lidí (a ani poškození věci v případě realizace hrozby by takové ohrožení nezapříčinilo), jestliže byla ústní výhrůžka sdělena opakovaně anebo jestliže byla výhrůžka pronesena písemně, obrazně nebo obdobným způsobem - přestupek 4. kategorie – sankce: pokuta a případně tyto další doplňkové sankce:
    - zákaz držení zbraně na dobu až na 3 roky, je-li pro nošení zbraně nutné povolení,
    - zabavení střelné zbraně nebo zbraní ve vlastnictví pachatele;
  - **úmyslné zničení nebo poničení cizího majetku**, jestliže je způsobená škoda pouze malá (vč. přípravy a účastenství) – přestupek 5. kategorie – sankce: pokuta a případně tyto další doplňkové sankce:
    - pozastavení platnosti řidičského oprávnění až na 3 roky; sankci lze v některých případech omezit tak, aby umožnila pachateli nadále řídit motorové vozidlo v době a za účelem výkonu povolání;
    - zákaz držení zbraně na dobu až na 3 roky, je-li pro nošení zbraně nutné povolení,
    - zabavení střelné zbraně nebo zbraní ve vlastnictví pachatele;
    - zrušení mysliveckého oprávnění a zákaz vydání nového mysliveckého oprávnění na dobu max. 3 roku;
    - zabavení věci, která sloužila nebo měla sloužit ke spáchání přestupku nebo věci, která vznikla v důsledku spáchání přestupku;
  - veřejně prospěšné práce v rozsahu od 20 do 120 hodin.

- **nedovolené odstavení vraku automobilu na veřejném prostranství nebo cizím pozemku nebo znečištění veřejného prostranství nebo cizího pozemku jakýmkoli odpadem, který byl převezen automobilem** – přešupek 5. kategorie, sankce: pokuta a případně tyto další sankce:
- zabavení věci, která sloužila nebo měla sloužit ke spáchání přešupku nebo věci, která vznikla v důsledku spáchání přešupku;

O přešupcích ve Francii **rozhodují** jednak přešupkové soudy (*Tribunal de police*), ale také tzv. místní soudy (*Jurisdiction de proximité*). Jejich působnost v oblasti přešupků upravuje čl. L 521 a násl. francouzského trestního řádu (*Code de procédure pénale*).¹¹

Přešupkové soudy jsou součástí soudů prvního stupně v rámci soustavy obecných soudů (*tribunaux d'instance*) a skládají se z jednoho soudce z povolání, jednoho zapisovatele (*greffier*) a jednoho úředníka státního zastupitelství. Od roku 2005 jsou před přešupkovými soudy projednávány pouze přešupky 5. kategorie. Jestliže dekret Státní rady (*Conseil d'Etat*) nestanoví jinak, přešupky spadající do 1. až 4. kategorie jsou projednávány před soudy místními (před rokem 2005 byly u přešupkových soudů projednávány všechny kategorie přešupků). Co se týče přešupkových soudů, k projednávání přešupků jsou podle čl. L 522 trestního řádu příslušné soudy v místě spáchání či zjištění přešupku, případně soudy v místě pobytu žalovaného. Řízení o přešupku před přešupkovými soudy se řídí čl. L 383 až L 387 trestního řádu.

Příslušnost místních soudů je upravena shodně jako v případě soudů přešupkových. K projednávání přešupků 1. až 4. kategorie jsou tak podle čl. L 522-1 trestního řádu příslušné soudy v místě spáchání přešupku či zjištění přešupku, případně soudy v místě pobytu žalovaného. Stejně jako soudy přešupkové jsou místní soudy součástí soudů prvního stupně (*tribunaux d'instance*). Jak bylo zmíněno výše, tyto soudy byly založeny v roce 2005 za účelem odlehčení soudům prvního stupně, včetně soudů přešupkových. Kromě rozhodování o přešupcích 1. až 4. kategorie se tak tyto soudy zabývají také některými otázkami občanskoprávními (řešení sporů z majetkových pohledávek do určité výše).

Kromě odlišné věcné působnosti spočívá odlišnost místních soudů od soudů přešupkových zejména v tom, že zatímco přešupkové soudy jsou tvořeny soudci z povolání, v rámci soudů místních rozhodují o méně závažných přešupcích odborníci z řad právnické odborné

---

¹¹ Dostupný z:

<http://legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT000006071154&dateTexte=20111114>.

veřejnosti, a to podle kritérií vymezených zákonem. Těmto osobám musí být mezi 35 až 75 lety, musí mít nejméně 4letou právní praxi v rámci právnických povolání (např. v advokacii), případně 25letou praxi v poskytování právních služeb v rámci obchodních společností či státní správy. Soudci těchto soudů jsou jmenováni na 7 let bez možnosti opakovaného jmenování. Jejich mandát končí nejpozději dosažením 75. roku. Soudci místního soudu se musí řídit statutem příslušného soudu. Před uvedením do funkce musí rovněž složit přísahu. Tito soudci jsou nepřesaditelní. Rozhodovací činnost mohou vykonávat pouze na částečný pracovní úvazek a společně s touto činností mohou rovněž vykonávat jinou profesní činnost. Během rozhodování o přestupku nenosí soudcovský talár. Tito soudci nemohou v rámci své rozhodovací činnosti udělit trest odnětí svobody, a to ani s podmínkou. V případě, že místní soud zjistí, že daný případ spadá do kompetence přestupkového soudu, prohlásí se nepřislušným a postoupí věc příslušnému přestupkovému soudu.

Pokud jde o **vazbu mezi výplatou sociálních dávek a spácháním přestupku**, resp. trestného činu, příjemcem takové dávky, neupravuje francouzský právní řád žádné zvláštní postupy a tuto specifickou skutečnost nezohledňuje. Trestní řád (Code de procédure pénale) upravuje ve svém ustanovení L707-2 až L707-4, obecné postupy státu při vymáhání pokut uložených v trestním a přestupkovém řízení, které jsou dále specifikovány v dekretu č. 64-133 ze dne 22.12.1964¹², ve znění pozdějších předpisů. Po uplynutí lhůty 1 měsíce, která je stanovena za účelem dobrovolné úhrady pokuty (v případě dobrovolné úhrady je výše pokuty snížena o 20%) lze přistoupit k nucenému výkonu rozhodnutí – tj. exekuce majetku dlužníka. Pokutu lze vymáhat i exekucí prostředků na bankovním účtu odsouzeného, resp. stát může přikázat osobě, která vyplácí odsouzenému pravidelný příjem (např. zaměstnavatel, plátcé starobního důchodu atd.), aby z tohoto příjmu provedla srážku za účelem úhrady pokuty, a to na základě čl. 128 zákona č. 2004-1485. Dekret č. 92-755 ze dne 31.7. 1992¹³ pak vymezuje nepostižitelný majetek dlužníka a nepostižitelné minimální částky.

---

¹² Viz:

http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?jsessionid=66FAFA19DF210A9F19B3ADE4D9981AAF.tpdjo16v_2?cidTexte=JORFTEXT000000865946&idArticle=&dateTexte=20110930

¹³ Viz:

<http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=LEGITEXT000006079611&dateTexte=vig#LEGIARTI000006496733>

Irsko

V Irsku upravuje jednání proti veřejnému pořádku **zákon o trestním soudnictví ve věcech veřejného pořádku z roku 1994**, ve znění pozdějších předpisů (*Criminal Justice (Public Order Act)*) a zákon o trestním soudnictví ve věcech veřejného pořádku z roku 2003, který doplňuje dřívější zákon. Zákon z roku 1994 upravuje jednání, která směřují proti narušování pořádku na veřejných místech. Za ty zákon považuje všechny silnice, veřejná prostranství, na něž má veřejnost přístup nebo může k přístupu na ně získat povolení, a také ta prostranství, která jsou užívána pro veřejné rekreační účely. Dále jsou to hřbitovy a církevní plochy, všechny provozovny či provozní prostory, do kterých má veřejnost přístup nebo jej může získat a jde také o veškeré vlaky, plavidla a vozidla užívaná k přepravě osob za úplatu. Obdobně jako právní úprava ve Velké Británii však zákon nerozlišuje trestné činy a přestupky a jednotlivá jednání proti veřejnému pořádku se liší závažností trestu za ně udělovaného.

Zákon o veřejném pořádku z roku 1994 upravuje několik základních skutkových podstat. V prvé řadě jde o opilost na veřejně přístupném místě, za kterou zákon stanoví sankci peněžní pokuty do výše nepřesahující 100 liber. Současně zákon dává policii (*Garda Síochána*) pravomoc zabavit alkohol a jiné omamné látky na místě, na kterém došlo ke spáchání tohoto jednání. V následujícím ustanovení upravuje zákon výtržnictví na veřejném prostranství, kterým je útočné či urážlivé chování (*offensive conduct*) mezi půlnocí a sedmou hodinou ranní, popř. po neuposlechnutí výzvy policisty v kteroukoliv denní či noční dobu. Za toto jednání stanoví zákon sankci peněžité pokuty ve výši do 500 liber. Zákon se tak snaží postihovat jednorázové obtěžující chování narušující veřejný pořádek a noční klid. V § 6 upravuje zákon ohrožující, hrubé a urážlivé chování na veřejných prostranstvích, za něž zákon uděluje peněžitou sankci nepřesahující 500 liber, popř. trest odnětí svobody nepřesahující dobu tří měsíce, či kombinaci obou těchto sankcí. Šíření nebo vystavování ohrožujících, urážlivých nebo nemravných materiálů na veřejných prostranstvích zákon sankcionuje pokutou ve výši nepřesahující 500 liber, popř. trestem odnětí svobody v délce nepřesahující tři měsíce nebo kombinací obou těchto sankcí. Často řešenou otázkou v souvislosti s tímto ustanovením je vymezení pojmu „nemravný“ a „urážlivý“. Zvláštním jednáním proti veřejnému pořádku je neuposlechnutí pokynu člena policejního sboru, které má předcházet spáchání výše jmenovaných protiprávních jednání. Policista může vyzvat osoby, které z dostatečných důvodů podezírá z páčání výše zmíněného jednání nebo které se potulují na

ulici za okolností, které mohou odůvodňovat podezření z ohrožení bezpečnosti osob a majetku a veřejného pořádku, k tomu aby upustily od takového jednání, popř. aby opustily okamžitě místo, na kterém se takto vyskytují. Neuposlechnutí pokynu policisty může být sankcionováno peněžitou sankcí nepřesahující 500 liber, popř. trestem odnětí svobody až do výše šesti měsíců, nebo uložením obou těchto sankcí současně. Dalším z jednání proti veřejnému pořádku je úmyslné bránění (v průjezdu či průchodu), kdy osobě, která bez přiměřeného důvodu brání osobě či vozidlu v pohybu po veřejných komunikacích bude uložena sankce pokuty ve výši nepřesahující 200 liber. § 11 zákona zakotvuje jako protiprávní jednání neoprávněný vstup do budovy, jejich prostor, jejich částí nebo do blízkosti takové budovy za okolností, které vedou k přiměřenému závěru o úmyslu osoby spáchat protiprávní jednání. Tento neoprávněný vstup zákon trestá peněžitou pokutou až do výše 1000 liber, popř. trestem odnětí svobody do šesti měsíců trvání, popř. kombinací obou. V následujícím ustanovení zákon upravuje samotné jednání neoprávněného vniknutí do budov a jiných prostor, který však nevyžaduje prokázání úmyslu spáchat protiprávní jednání. Pokud je takové neoprávněné vniknutí způsobilé vyvolat v jiné osobě strach, může být potrestáno peněžitou sankcí až do výše 1000 liber, trestu odnětí svobody v maximální výši 12 měsíců nebo oběma těmito sankcemi. Jako jedno z nejzávažnějších jednání podle zákona o veřejném pořádku je posuzována rvačka podle § 14, za kterou zákon stanoví možný trest odnětí svobody až do výše deseti let, popř. udělení pokuty nebo oboje. Základním znakem skutkové podstaty rvačky je existence skupiny alespoň 12 osob, současně přítomných na jednom místě, které použijí nebo hrozí použít násilí za společným účelem, a toto jejich chování je způsobilé vyvolat v jiné osobě důvodný strach o bezpečnost své nebo druhé osoby. Jednáním obdobného typu je násilné porušování veřejného pořádku podle § 15, které stanoví obdobné podmínky jako u rvačky, které se však vztahují pouze na počet tří osob, pro které zákon stanoví shodnou sankci.

Itálie

Podoba správních sankcí je do jisté míry determinována ustanovením čl. 13 Ústavy Italské republiky. Podle tohoto ustanovení je možné omezit svobodu jednotlivce pouze prostřednictvím soudního rozhodnutí. V zákonem taxativně stanovených případech je možné provizorně omezit svobodu jednotlivce, nicméně ne déle než na dobu 48 hodin. Je tak vyloučeno omezení osobní svobody uložením správní sankce (ve smyslu sankce uložené

správním orgánem).

Pro italskou právní úpravu administrativního trestání je typická **dekodifikace**, tzn. neexistence jednoho základního předpisu, který by sdružoval právní normy upravující protiprávní chování, jež nedosahuje intenzity trestného činu, jako je tomu např. v českém zákonu o přestupcích. Co se týče **správních sankcí**, italská právní doktrína rozlišuje dva základní typy sankcí za přestupky – pekuniární, neboli peněžité a nepekuniární, čili nepeněžité. Ačkoliv neexistuje jednotný kodex, základní zásady správního trestání obsahuje zákon č. 689 z roku 1981 o změně trestního systému.¹⁴

Tento zákon také obecně upravuje institut správní pekuniární sankce, nicméně speciální předpis může obsahovat úpravu zcela odlišnou. Zákon definuje pekuniární sankci v čl. 10 jako sankci, která spočívá v zaplacení částky ne nižší než 10 Euro a ne vyšší než 15 000 Euro; takovýto limit se však neuplatňuje u tzv. proporcionálních sankcí.

Kromě pekuniárních sankcí existují rovněž sankce nepekuniární, tedy nepeněžité. Zpravidla mají podobu tzv. akcesorických sankcí, které přistupují k sankcím peněžitým. Zákonné nařízení č. 507 z 30. listopadu 1999 o depenalizaci zločinů menší závažnosti a reformě systému sankcí¹⁵ stanoví některé druhy akcesorických nepekuniárních správních sankcí, které může správní orgán s přihlédnutím ke skutkovým okolnostem uložit. Jedná se o dočasné uzavření či pozastavení obchodu či provozu nebo dočasné zrušení licence či povolení k činnosti, pokud jde o činnost, k jejímuž výkonu je nezbytné povolení. V závažných případech, pokud je ohroženo zdraví, lze rozhodnout o definitivním uzavření provozu či odnětí licence a povolení. Dalším typem akcesorické správní nepekuniární sankce podle této normy může být odnětí profesních titulů lodního kapitána či navigátora. Tento předpis rovněž stanoví správní sankci odnětí řidičského průkazu a zadržení automobilu na dobu do tří měsíců, v případě recidivy může správní orgán uložit sankci zabavení automobilu. Kromě těchto vybraných administrativních sankcí zakotvuje výše zmíněné zákonné nařízení také sankci zákazu vydávání bankovních šeků, sankci ztráty kontraktní způsobilosti s veřejnou správou, sankci zákazu výkonu povolání či zaměstnání nebo sankci zákazu působit jako vedoucí orgán právnických osob a obchodních společností.

¹⁴ Legge 24 novembre 1981, n. 689, " Modifiche al sistema penale "

¹⁵ Decreto Legislativo 30 dicembre 1999, n. 507, „Depenalizzazione dei reati minori e riforma del sistema sanzionatorio.“, art. 3

Litva¹⁶

Zákoník o administrativních deliktech (*Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodeksas*¹⁷ - *Code on Administrative Offences*) byl podstatně novelizován v r. 2009 (došlo ke zpřísnění trestů).

Zákon stanoví výběr následujících **trestů** (§ 20), jiné zákony (nikoliv podzákoné předpisy) však mohou podle § 20 stanovit i jiné tresty. Zákon stanoví tyto tresty:

- varování (jiný překlad je napomenutí),
- pokuta,
- propadnutí předmětu nebo prostředků (skutková podstata deliktu i použití tohoto trestu musí být stanoveny zákonem),
- zbavení řídičského oprávnění nebo jiných práv (k řízení letadel a další činnosti) (skutková podstata deliktu i použití tohoto trestu musí být stanoveny zákonem),
- správní uvěznění (skutková podstata deliktu i použití tohoto trestu musí být stanoveny zákonem),
- zákaz činnosti (skutková podstata deliktu i použití tohoto trestu musí být stanoveny zákonem).

Pokuta může být se souhlasem pachatele nahrazena veřejnými pracemi.

Jako **konkrétní příklady jednání** proti veřejnému pořádku upravuje zákon o administrativních deliktech v článku 174 výtržnictví menší závažnosti, čímž se rozumí například nadávky nebo obscenity na veřejných místech, které narušují veřejný pořádek a klid. Toto jednání se trestá pokutou 100 až 300 litas nebo správním vězením až na třicet dní. Článek 178 upravuje pití alkoholických nápojů na veřejnosti nebo opilost na veřejných místech, které se trestá napomenutím nebo pokutou třicet až padesát litas. Pokud dojde k opakovanému přestupku (i jinému) v rámci jednoho roku, pak je možno za pití alkoholických nápojů na veřejnosti nebo za opilost uložit pokutu 50 až 100 litas. Pokud byla osoba

---

¹⁶ Pobaltské státy mají jiný systém rozdělení veřejnoprávních deliktů než je tomu v ČR. I některé závažnější delikty, které jsou v ČR upraveny trestním právem, jsou v těchto zemích považovány za administrativní delikty. Z toho pak nutně vyplývá, že zákony upravující administrativní delikty mají podstatně silnější ochranu zásad spravedlivého procesu než je tomu u přestupkového zákona a správního řádu v ČR. Některé z administrativních deliktů jsou na základě zvláštních zákonů rozhodovány i v první instanci soudem.

Obdobná úprava jako v Litvě a Lotyšsku je i v Estonsku: Přestupky a další správní delikty upravuje procesně přestupkový kodex. Z něj nepřímo vyplývá, že Estonsko uplatňuje pro tyto delikty podobné tresty jako Litva a Lotyšsko, tedy pokutu, propadnutí předmětu a správní uvěznění. Rovněž systém právní úpravy je podobný jako v těchto dvou státech.

¹⁷ http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=325275

potrestána za tentýž přestupek dvakrát za rok, pak je trest pokuta 150 až 300 litas nebo správní vězení až na 30 dní. Pokud jsou přistiženi opilí mladiství do 16 let, je stanoven trest pro rodiče resp. opatrovníky 50 až 100 litas. Pokud jde o mladistvé od 16 do 18 let, pak jim může být uložena pokuta 30 až 50 litas, pokud se dopustili téhož činu opakovaně, pak až 100 litas. Za zanedbání výchovy dítěte je podle čl. 181 trestem varování (napomenutí) popř. pokuta do 400 litas při opakování přestupku. Podle čl. 183 je za rušení klidu možno uložit napomenutí nebo pokutu 300 litas, při opakování stejného činu pak 300 až 1000 litas. Pokud čin spáchá nezletilý do 16 let, pak se trest uloží rodičům nebo opatrovníkům – pokutu do výše 300 litas.

Litevský právní řád však neupravuje protiprávní jednání, která narušují veřejný pořádek, občanské soužití a majetek komplexně jedním právním předpisem. Protiprávní jednání směřující proti těmto hodnotám představují v litevském právním řádě **buďto formu přestupků**, mohou být ale také stíhány **ve formě trestných činů** v závislosti na míře závažnosti protiprávního jednání a jeho následků. Typickým příkladem takového jednání jsou drobné krádeže, které jsou ve své základní podobě správním deliktem, v případě, že závažnost takového jednání je vyšší (např. přesahuje-li hodnota kradeného majetku určitou stanovenou částku), jde o trestný čin. Stejně tak obscénní slova a gesta na veřejnosti mohou být posuzována jako správní delikt drobného výtržnictví, v závislosti na závažnosti a následcích jednání však může jít i o porušení veřejného pořádku trestní povahy. Právní úprava těchto jednání je v Litvě obsažena ve dvou základních právních předpisech, pro oblast správního práva jde o zákon o administrativních deliktech, trestné činy pak upravuje litevský trestní zákon.

Správní delikty proti veřejnému pořádku jsou v Litvě stíhány buď **správními orgány nebo okresními soudy** v závislosti na závažnosti spáchaného skutku. Podle litevského zákona o soudech jsou okresní soudy nejnižším stupněm litevského soudního systému. Podle čl. 12 bodu 3 zákona o soudech jsou okresní soudy příslušné k projednávání správních deliktů, pokud spadají do jejich pravomoci podle zvláštního zákona. Podmínky pro výkon funkce na těchto nejnižších soudech stanoví kapitola sedmá zákona o soudcích. Podle článku 51 zákona o soudcích může být soudcem okresního soudu pouze státní příslušník Litvy, s dobrou pověstí, který získal vysokoškolský titul v oboru právo. Podle zákona postačuje pro tento

stupeň soudů i bakalářský právnický titul. Dalšími podmínkami je splnění požadavků nezbytných podle zvláštních zákonů upravujících podmínky získání bezpečnosti prověrky, zvláštního pracovního povolení a práva nakládat s utajovanými skutečnostmi. Zákon dále stanoví nutnost předložení zdravotního osvědčení, osvědčení o absolvování alespoň pětileté praxe v právnické profesi a také složení zkoušky pro kandidáty soudce. Tuto kandidátskou zkoušku nemusí skládat držitelé doktorského titulu v oblasti práva a také osoby, které vykonávaly činnost soudce po dobu alespoň pěti let, jestliže od doby posledního výkonu jejich činnost uběhlo méně než pět let. Zákon dále v následujících ustanoveních blíže upravuje způsob naplnění těchto podmínek nezbytných pro výkon soudce okresního soudu.

Nejčastěji ukládanou sankcí za správní delikty proti veřejnému pořádku, občanskému soužití a majetku je tedy peněžitá pokuta. **Jestliže pachatel neuhradí takto uloženou pokutu dobrovolně**, dochází k výkonu rozhodnutí zabavením přesně určené částky z majetku povinného. Jestliže pachatel administrativního deliktu nevlastní majetek ve výši dostačující pro výkon požadované peněžité částky, úředník či orgán, který pokutu uložil může peněžitou pokutu „převést“ na sankci veřejně prospěšných prací až do výše 400 hodin, za předpokladu, že pachatel s tímto souhlasí. V některých zvláštních případech správních deliktů (např. opilství, toxikomanie) proti veřejnému pořádku, občanskému soužití a majetku, může být podle č. 264 an. zákona o správních deliktech uložena tzv. správní detence/zadržení a to až na dobu 30 dní.

V případě, že jednání naplňují znaky skutkové podstaty trestného činu, jsou posuzována podle litevského trestního zákona. V takovém případě pak může dojít k udělení trestněprávních sankcí, kterými v tomto případě mohou být veřejně prospěšné práce, peněžitý trest, vazba či trest odnětí svobody podle ustanovení § 46 až 50 litevského trestního zákona.

Lotyšsko

Oblast přestupků upravuje **Zákoník administrativních přestoupení**.¹⁸ Čl. 23 zákona uvádí **následující tresty**:

- upozornění (jiný překlad je výstraha, napomenutí),

---

¹⁸ Code of administrative offences, překlad do angličtiny je z r. 2007, ke změnám typů trestů však od té doby nedošlo. K dispozici bylo poslední tedy účinné znění zákona v lotyštině: Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss: <http://www.likumi.lv/doc.php?id=89648>. Tresty byly podstatně v poslední době (r. 2008, 2010) zvýšeny, zejména výše pokut a tresty za opakované přestupky.

- pokuta,
- propadnutí předmětu, který byl prostředkem pro přestoupení (skutková podstata deliktu i použití tohoto trestu musí být stanoveny zákonem),
- propadnutí zvláštních práv příslušných osob (skutková podstata deliktu i použití tohoto trestu musí být stanoveny zákonem),
- zákaz získání řidičského oprávnění osoby (skutková podstata deliktu i použití tohoto trestu musí být stanoveny zákonem),
- zákaz výkonu určitého úřadu nebo určitého druhu komerčních aktivit (skutková podstata deliktu i použití tohoto trestu musí být stanoveny zákonem),
- správní uvěznění.

Propadnutím zvláštních práv se rozumí propadnutí práva řídit vozidlo, práva loveckého, práva rybářského, práva držet a užívat zbraně nebo pneumatické nástroje vysoké razance. Správní vězení musí být podle zákona aplikováno jen ve výjimečných případech ohledně určitých typů přestoupení a jen po dobu od 24 hodin do 15 dní. Správní vězení je ukládáno soudem, jen zletilým, nikoliv invalidům a těhotným ženám nebo osobám, které pečují o dítě do 12. let. Kromě trestů jsou u administrativních deliktů možná i omezovací opatření, například detence, prohlídka věci nebo prostoru, zadržení věci.

Konkrétní tresty – příklady ze zákoníku z oblasti veřejného pořádku:

Čl. 167 upravuje drobné výtržnictví, tedy sprosté výkřiky na veřejných místech, obtěžování a jiné činnosti, které narušují klid a pořádek, zde je možno uložit pokutu ve 50 až 250 latů, nebo správní vězení až na patnáct dnů. Čl. 167,1 upravuje přestupek spočívající ve způsobení hluku; trestem je pro fyzické osoby napomenutí nebo pokuta od 20 do 250 latů, při opakovaném přestupku spáchaném do jednoho roku pak 50 až 500 latů. Čl. 171 upravuje přestupek spočívající v konzumaci alkoholických nápojů nebo jiných návykových látek na veřejných místech nebo opilství na veřejných místech, které vzbuzuje pohoršení. Zde je možno uložit napomenutí nebo pokutu do sto latů. Pokud se přestupek opakuje do roka, pak pokutu 25 až 250 latů, nebo správní uvěznění na 3 až 15 dní. Článek 172,1 upravuje využívání mladistvých k žebrání, trestem je pokuta ve výši 250 latů pokud už pachatel měl trest za přestupek v průběhu uplynulého roku, trestem je pokuta ve výši až 500 latů.

Maďarsko

Přestupkový zákon (1999. évi LXIX. Törvény a szabálysértésekről, k dispozici v účinném znění¹⁹). Přestupky podle maďarského právního řádu jsou delikty závažnější než v ČR, přestupkové řízení je v zákonem stanovených případech u jednotlivých činů popř. trestů řízením soudním i v první instanci (například při uložení trestu vězení).

§ 13 zákona stanoví **tresty**, které je možno v Maďarsku za přestupek uložit:

- vězení (u některých osob zakázáno, např. invalidů, těhotných, samoživitelů apod.) Maximální výměra je 60 dní, 30 dní pro mladistvého delikventa,
- pokuta (pokud není pokuta zaplácena, je možno uložit práce ve veřejném zájmu nebo vězení),
- zákaz činnosti,
- propadnutí věci,
- napomenutí ,
- zákaz účasti (např. u fotbalových zápasů).

Skutkové podstaty přestupků stanoví uvedený zákon, nicméně je možno další přestupky stanovit předpisem vlády.

Např. za znebrání dětí je možno uložit pokutu až do 100 000 HUF. Orgán je rovněž povinen informovat orgán o péče o dítě. Za provádění zakázané činnosti ve veřejném prostoru je možno uložit pokutu 150 000 HUF nebo vězení.

Německo

Německý právní systém nezná přestupky v pojetí české právní úpravy. **Německý přestupkový zákon** (*Gesetz über Ordnungswidrigkeiten*²⁰) definuje přestupek v § 1 zákona jako „protiprávní a zavrženíhodné jednání, které naplňuje znaky zákonné skutkové podstaty, která může být podle zákona sankcionována pokutou“. Odstavec druhý § 1 dále stanoví, že pokutou postihnutelné jednání je protiprávním jednáním, které naplňuje znaky zákonné skutkové podstaty ve smyslu odstavce prvního (tedy přestupkem) také tehdy, když není svou povahou zavrženíhodné. Požadavek zavrženíhodnosti jednání naplňujícího znaky přestupku se tak jeví poněkud nadbytečný. Zákon zavádí pro postihování přestupkového jednání analogicky k postihování trestných činů princip „není trestu bez zákona“ (nulla poena sine

¹⁹ http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99900069.TV

²⁰ Gesetz über Ordnungswidrigkeiten. OwiG. Dostupný z: <http://www.juris.de/jportal/portal/t/1al0/page/jurisw.phtml?doc.hl=1&doc.id=BJNR004810968%3Ajuris-n00&documentnumber=1&numberofresults=191&showdoccase=1&doc.part=X&paramfromHL=true#focuspoint>

lege), když stanoví, že jednání přestupce může být stíháno pouze tehdy, jestliže možnost postihu takového jednání upravuje zákon platný v okamžiku, kdy byl konkrétní skutek spáchán.

Německá právní úprava přistupuje k právní úpravě přestupkové činnosti specifickým způsobem, když za přestupky označuje v podstatě všechna jednání, za něž by podle zákonné úpravy mohla být udělena **pokuta**. Zákon zde používá pojem *Geldbuße*, který se vztahuje výlučně k pokutě udělované v přestupkovém řízení a je potřeba jej odlišovat od pojmu *Geldstrafe*, který je využíván v právu trestním ve smyslu peněžitého trestu. Nezbytnou roli při úpravě přestupků mají vedle přestupkového zákona zvláštní zákony, které vymezují, za která konkrétní jednání (tj. konání i opomenutí) může být tato sankce uložena. Jde o takovou skupinu jednání, u kterých je z pohledu zákonodárce pokuta dostačující sankcí. Problémem takto obecně stanoveného pojetí přestupkového jednání může být jeho odlišení od trestného činu. Pro případ souběhu přestupku a trestného činu stanoví německý přestupkový zákon v § 21 princip přednosti trestného činu. Odstavec první tohoto ustanovení stanoví, že jestliže určité jednání naplňuje znaky trestného činu i přestupku, má úprava v trestním zákoně vždy přednost. Současně odstavec druhý § 21 zákona stanoví, že určité jednání může být stíháno jako přestupek, jestliže se za toto jednání neukládá žádný trest. Vztah trestního a přestupkového zákona upravuje také § 84 zákona, který stanoví, že jestliže soud o jednání pachatele rozhodl pravomocným rozsudkem jako o trestném činu, nemůže být toto jednání již dále stíháno jako přestupek. Naopak konečné rozhodnutí soudu o přestupkovém jednání vylučuje trestní stíhání pachatele. Podstatou německého přestupkového zákona je podrobná úprava zejména procesních pravidel stíhání přestupků, včetně postupů před samotnými správními orgány, jakož i postup v řízení před německými soudy.

Jak již bylo zmíněno výše, zákon neobsahuje podrobný katalog jednání naplňujících znaky přestupků. Jednotlivé přestupky jsou naopak vymezovány zvláštními zákony, typicky jde o skupinu dopravních přestupků podle zákona o pravidlech silničního provozu (*Straßenverkehrs-Ordnung*) či o přestupky podle zákona o azylovém řízení (*Asylverfahrensgesetz*). Zákon sám výslovně upravuje jednotlivé přestupky v části třetí zákona. Jde o skupinu přestupků proti pořádku ve státní správě, přestupků proti veřejnému pořádku, přestupků spočívajících ve zneužití státních nebo státem chráněných znaků a

přestupky porušení dozorových povinností v podniku.

Právní úpravu porušování veřejného pořádku (*Verstöße gegen die öffentliche Ordnung*) obsahuje zákon v § 116 an.. Tento oddíl upravuje konkrétně skutkovou podstatu Veřejného podněcování ke spáchání přestupku (§ 116), dále pak Nepřípustný hluk (§ 117), Veřejné obtěžování (§ 118), Hrubé neslušné a obtěžující chování (§ 119), Zakázaný výkon prostituce a Nabádání k prostituci (§ 120), Držení nebezpečného zvířete (§ 121) a Opilství (po požití alkoholu i drog, § 122). Pokud jde o sankce stanovené za tato jednání, musí jít podle zákonné definice přestupku vždy o pokuty. V případě podněcování ke spáchání přestupku se maximální výše udělované pokuty odvozuje od pokuty ukládané za jednání, k jehož spáchání je veřejně podněcováno. Pro případ vyvolávání nadměrného hluku je pokuta podle přestupkového zákona stanovena až do výše 5000 Euro jestliže toto jednání nepostihuje jiný zvláštní zákon. Veřejné obtěžování zákon sankcionuje pokutou pouze v případě, že toto jednání nemůže být sankcionováno podle jiných zákonů. Hrubé neslušné a obtěžující chování postihuje přestupkový zákon diferencovaně, když jako základní sankci stanoví pokutu do výše 1000 EUR, přičemž pro závažnější formy tohoto jednání může být udělena pokuta až ve výši 10 000 EUR. Pro přestupkové jednání spočívající v nedovoleném výkonu prostituce a nabádání k prostituci, jakož i pro přestupek držení nebezpečného zvířete zákon obecně stanoví pouze možnost uložení pokuty, bez stanovení její horní hranice. Pro přestupek opilství stanoví přestupkový zákon pokutu limitovanou maximální výší pokuty, kterou je možno udělit za jednání, jehož se přestupce v opilství dopustil. Mimo sankcionování pokutou zavádí přestupkový zákon v § 123 možnost zabavení věci u těch přestupků, u kterých to jejich povaha připouští. Konkrétně zákon zmiňuje především věci vztahující se ke spáchání přestupku hrubého neslušného a obtěžujícího chování podle § 119 a zakázaného výkonu prostituce nebo nabádání k ní, zvláště jsou-li k takovýmto jednáním využity různé typy písemností, audio a video nahrávky, ilustrace, fotografie apod.

Recidivní jednání pachatele přestupku přestupkový zákon výslovně neupravuje. Ve svém prvním oddíle, části čtvrté, obsahuje pouze úpravu jednočinného a vícečinného souběhu, jakož i souběhu trestného činu a přestupkového jednání (viz výše). Případné soustavné či opakované páchaní přestupku však upravují konkrétní normy práva trestního, když takové opakované či dlouhodobé jednání pachatele kvalifikují jako trestný čin. Typickým příkladem

je právě výše zmíněný přestupek výkonu prostituce, který je ve své základní podobě přestupkem podle § 120 přestupkového zákona, zatímco ten, kdo soustavně porušuje zákaz prostituce (*beharrlich zuwiderhandelt*), který je zaveden podzákonými právními předpisy, a vykonává prostituci na určitých místech úplně nebo v určitých časech, bude potrestán trestem odnětí svobody až na šest měsíců nebo peněžitým trestem (*Geldstrafe*) až do výše 180ti násobku denní sazby. Zde už jde tedy o trestný čin. Obdobná ustanovení obsahuje také např. živnostenský řád (*Gewerbeordnung*) nebo zákon o azylovém řízení (*Asylverfahrensgesetz*).

Orgánem příslušným k prošetření, stíhání a potrestání je příslušný přestupkový správní úřad (*Ordnungsbehörde, Ordnungsamt*). Vymezení správních orgánů příslušných k projednávání přestupkového jednání obsahuje přestupkový zákon v části druhé, oddílu prvním. Příslušnost správních orgánů upravuje přestupkový zákon za pomoci negativního vymezení, když § 35 přestupkového zákona stanoví, že ke stíhání přestupku je příslušný správní orgán (*Verwaltungsbehörde*), jestliže přestupkový zákon nestanoví příslušnost státního zastupitelství nebo příslušnost soudce pro jednotlivé úkony. Podle odst. 2 tohoto paragrafu je správní orgán příslušný také k potrestání pachatele, jestliže zákon nestanoví příslušnost soudu (§ 45). Následující ustanovení definuje věcnou příslušnost správních orgánů, když stanoví, že věcně příslušným správním orgánem ke stíhání přestupku je správní orgán určený zákonem. V případě, že zákon konkrétně nestanoví takto příslušný orgán, bude věc projednána odborně příslušným nejvyšším zemským orgánem (*Landesbehörde*) nebo odborně příslušným spolkovým ministerstvem. Příslušnost zemského úřadu může být na základě vyhlášky zemské vlády přenesena na jiný úřad nebo orgán. Stejně tak může na jiný úřad či orgán přenést svou příslušnost vyhláškou spolkové ministerstvo. Místní příslušnost upravuje přestupkový zákon v § 37, když stanoví, že místně příslušným je ten správní orgán, v jehož obvodu byl přestupek spáchán nebo odhalen, nebo ten, v jehož obvodu má přestupce v době zahájení správního řízení trvalé bydliště.

Podle § 41 přestupkového zákona předá správní orgán věc státnímu zastupitelství, jestliže má podezření, že spáchaný skutek je trestným činem. Zákon upravuje také tzv. převzetí věci státním zástupcem, který věc převezme až do okamžiku vydání rozhodnutí ve správním řízení, jestliže stíhá trestný čin, který souvisí se spáchaným přestupkem. Státní zástupce převezme věc pouze tehdy, jestliže to přispěje k urychlení řízení nebo jestliže se to z důvodu blízké souvislosti věci či jiných důvodů jeví jako prospěšné. Jestliže stíhá státní zastupitelství

pachatele za přešupkek související s trestným činem, je k potrestání přešupku příslušný soud, který je příslušný k rozhodování v trestní věci.

Požadovanou **kvalifikaci soudců** upravuje německý zákon o soudcích (*Deutsches Richtergesetz*) v § 5 v kombinaci s ustanovením § 9. Zákon o soudcích tak v § 5 upravuje tzv. způsobilost k výkonu soudcovského povolání, když k jejímu nabytí stanoví nezbytnost získání právnického vzdělání na univerzitě ukončeného zkouškou a absolvování po ní následující tzv. přípravné služby ukončené státní zkouškou. Studium na univerzitě trvá čtyři roky, přípravná služba pak další dva, a zahrnuje část u obecných soudů ve věcech občanskoprávních, dále na státním zastupitelství nebo u soudu ve věcech trestněprávních, část u správního orgánu a také u advokáta. Tyto kvalifikační podmínky zákon doplňuje v § 9 obecnými předpoklady, které splňuje občan Německa, který poskytuje záruku, že dodržíje ústavní svobodné demokratické principy a který prokáže potřebné sociální dovednosti.

Trestem ukládaným za přešupky je v německém právním řádě správní pokuta. V případě, že **pachatel neplní tuto peněžitou sankci dobrovolně**, uplatní se **výkon rozhodnutí** podle devátého oddílu části druhé přešupkového zákona. Úvodní § 89 této části stanoví, že rozhodnutí o udělení peněžité pokuty je vykonatelné, jakmile nabude právní moci. Jestliže přešupkový zákon nestanoví něco jiného, postupuje při výkonu rozhodnutí správní orgán podle zákona o výkonu správních rozhodnutí, v případě, že jde o řízení u některého ze zemských správních orgánů, postupuje podle příslušných ustanovení zemských právních předpisů. Vykonávajícím správním orgánem je orgán, který vykonávané rozhodnutí uložil. Správní pokuta bude vymáhána po uplynutí dvoutýdenní lhůty od okamžiku nabytí splatnosti této pokuty, jestliže je z okolností zřejmé, že se přešupce vyhýbá jejímu zaplacení. Podle § 96 přešupkového zákona může soudce po uplynutí dvoutýdenní lhůty od okamžiku splatnosti rozhodnutí nařídít tzv. donucovací, neboli exekuční vazbu za splnění zákonem stanovených podmínek. Ta nesmí překročit lhůtu šesti týdnů, resp. tří měsíců v případě, že pokuta, kterou rozhodnutí ukládá, je uložena v maximální zákonem stanovené výši. Nesmí být prodloužena, může být však zkrácena. Výkon exekuční vazby může přešupce odvrátit okamžikem zaplacení uložené pokuty.

Pokud jde o **vazbu mezi výplatou sociálních dávek a spácháním přešupku**, resp. trestného činu příjemcem takové dávky, neupravuje německý právní řád žádné zvláštní postupy a tuto

skutečnost nezohledňuje. Právní úprava obsažená v první knize sociálního zákoníku (dále jen SGB I)²¹ a ve Spolkovém zákoně o sociální podpoře (dále jen BSHG)²² nicméně vylučuje zabavení některých sociálních dávek. Předmětem výkonu rozhodnutí nemohou být mimo jiné peněžité dávky poskytované v mateřství a přídavky na dítě (§ 54 odst. 3 SGB I). Ustanovení § 4 odst. 1 BSHG pak přímo stanoví, že dávky sociální pomoci nelze převádět, zastavit nebo zabavit. To se týká například dávek poskytovaných na pokrytí základních životních potřeb či zajištění životního minima u osob zdravotně postižených, osob starších 65 let a osob trvale invalidních.

Nizozemsko²³

Procesní pravidla správního řízení upravuje **všeobecný zákon o správě** (*Algemene wet Bestuursrecht, AWB*, obdoba našeho správního řádu²⁴). Zákon byl přijat v r. 2009 a nahradil několik dosavadních zákonů.

Jediným trestem za administrativní delikty podle tohoto zákona je **pokuta**. Hranice pokut upravují zvláštní zákony podle druhu přestupků popř. jiných deliktů. Kromě toho je možné uložit přestupci navrácení věci do původního stavu (například odevzdání věci vlastníkovi, odvezení nelegálního přistěhovalce zpět do jiného státu a další).

Nicméně k porozumění nizozemskému systému je třeba dodat, že některé zvláštní zákony upravují jak pokutu, tak jiné těžší tresty za ty přestupky (méně závažné činy), které jsou v pravomoci soudů (například krátkodobé vězení při drogových přestupcích). (Tresty pro přestupky v oblasti narušení veřejného pořádku typu rušení nočního klidu apod. se nepodařilo dohledat.)

Polsko

Polská hmotněprávní úprava správního trestání je kodifikovaná do **přestupkového zákoníku**.²⁵

²¹ Sozialgesetzbuch, Erstes Buch (SGB IV) ze dne 11. prosince 1975.

²² Bundessozialhilfegesetz (BSHG) ze dne 30. června 1961.

²³ Exkurz: Nizozemsko jako země relativně vstřícná k některým aktivitám na okraji zákona zavedla podle britského vzoru za účelem prevence kriminality v polovině prvního desetiletí tzv. BIBOB Act (novela zákona o správě, zavádějící screening bezúhonnosti), umožňující předběžnou lustraci zákonem stanovených podnikatelských a jiných aktivit (např. veřejné domy, kavárny, herny), které vyžadují povolení nebo grant obce nebo jiného orgánu. Tímto způsobem se má předcházet trestné činnosti v některých oblastech měst a obcí.

²⁴ http://wetten.overheid.nl/BWBR0005537/geldigheidsdatum_10-10-2011

²⁵ Ustawa z dnia 20 maja 1971 r., Kodeks wykroczen, Dz. U. 1971 Nr 12 poz. 114

Polský přestupkový zákoník v obecné části ve druhém oddílu v čl. 18 stanoví 4 kategorie trestů za přestupky. Jedná se o tyto **tresty**:

- vězení,
- omezení svobody,
- pokuta,
- důtka (napomenutí).

Podle ustanovení § 19 přestupkového zákoníku trvá trest vězení nejméně 5 a nejdéle 30 dní, přičemž je vyměřován dny. Trest omezení svobody je na základě § 20 přestupkového zákoníku ukládán na jeden měsíc. Během výkonu trestu omezení svobody nesmí potrestaný subjekt opustit místo stálého pobytu bez souhlasu soudu, dále je povinen vykonávat bezplatné a kontrolované společensky prospěšné práce, přičemž je povinen poskytovat vysvětlení týkající se průběhu výkonu trestu.

Kromě trestů za přestupky jsou v § 28 přestupkového zákoníku zakotvena **rovněž tzv. trestní opatření**, které nemají retributivní charakter, ale sledují spíše výchovný, preventivní či reparační účel:

- zákaz řízení vozidel,
- propadnutí věcí,
- povinnost nahradit škodu,
- zveřejnění informace o uložení trestu vhodným způsobem,
- odškodnění za morální újmu.

Skutkové podstaty přestupků proti veřejnému pořádku a sankce za ně jsou stanoveny ve zvláštní části, v oddílu osmém (čl. 49 - čl. 64). V závislosti na druhu přestupku proti veřejnému pořádku lze udělit všechny tresty zakotvené v čl. 18, tedy vězení, omezení svobody, pokutu či důtku.

Na rozdíl od české právní úpravy **výkonu správního rozhodnutí**, která je do jisté míry dílčí, přičemž se subsidiárně široce uplatňují obecná ustanovení občanského soudního řádu, je polská úprava výkonu správního rozhodnutí komplexní. Pravidla pro výkon správního rozhodnutí jsou stanovena v zákonu ze 17. června 1966, o správním řízení vykonávacím²⁶, ve znění pozdějších předpisů. Komplexní úprava obsahuje katalog věcí či právních vztahů, na

---

²⁶ Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r., o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

kteře se výkon rozhodnutí podle zákona o správním řízení vykonávacím nevztahuje. Výčet věcí či právních vztahů vyloučených ze správního výkonu rozhodnutí je stanoven v čl. 8 tohoto zákona a z hlediska sociálních dávek zahrnuje částky získané za stipendia, částky získané za opakující se dávky, opakující se vyrovnávací sociální příspěvek, sociální důchod, zaručené dočasny příjem (druh sociální dávky), peněžitá pomoc pro pěstounské rodiny a pomoc na podporu studentů.

Portugalsko

Portugalský právní systém zná ekvivalent českého přestupku (*contra-ordenação*), obecnou normou upravující tuto oblast je **přestupkový zákon č. 433/82**, ve znění pozdějších předpisů.²⁷ Přestupek je definován jako takové jednání, které odpovídá zákonem vymezenému skutku a je sankcionováno pokutou. Podle přestupkového zákona jsou pro přestupková řízení kompetentní orgány veřejné správy, pokud zákon nestanoví jinak.

Sankce za přestupky jsou stanoveny v čl. 17 přestupkového zákona. V případě, že zvláštní zákon nestanoví jinak, je minimální výše pokuty 3,74 Euro a maximální 3 740,98 Euro pro fyzické osoby, pro právnické osoby pak je maximum stanoveno na 44 891,82 Euro. V případě, že je přestupek spáchán z nedbalosti, jsou maximální možné výše pokuty stanoveny na 1 879,49, resp. 22 445,91 Euro, tedy na polovinu stropu pokut u úmyslných přestupků.

V případě, že se osoba dopustila několika přestupků současně, nemůže celková pokuta převyšovat dvojnásobek stropu nejvyšších z pokut, zároveň nemůže být nižší než pokuta, která odpovídá nejvyšší z pokut za jednotlivé spáchané přestupky.

Pokuta je splatná ve lhůtě 10 dnů od data konečného rozhodnutí o udělení pokuty. V případě ekonomických důvodů, které by ospravedlnily prodloužení této lhůty, může orgán veřejné správy povolit její prodloužení na dobu, která nepřesáhne jeden rok. Možné je také uhrazení pokuty ve splátkách, přičemž poslední splátka nemůže být uhrazena později než dva roky od rozhodnutí o udělení pokuty. Zákon také umožňuje orgánům veřejné správy v oprávněných případech měnit lhůty, které byly v konkrétních případech na počátku řízení stanoveny.

Zvláštní zákon může vedle pokuty stanovit dodatečné sankce. Mezi tyto sankce mohou být zařazeny (čl. 21):

---

²⁷ Decreto-Lei n. 433/82 de 27 de Outubro, URL: <http://www.dgaiec.min-financas.pt/NR/rdonlyres/A0B4B8DD-C59D-4DF1-B207-93329BF4FACA/0/RGCO.pdf>

- propadnutí majetku, které náleží pachateli; jedná se o majetek, který je přímo spojen se spácháním přestupku,
- zákaz činnosti, jejíž výkon podléhá autorizaci veřejné správy, až na dva roky;
- ztráta nároku na dotaci z veřejných prostředků,
- ztráta práva prodávat na tržišti,
- ztráta práva ucházet se o veřejné zakázky,
- uzavření provozovny, jejíž fungování podléhá autorizaci veřejné správy,
- pozastavení povolení a licencí až na dobu dvou let,
- zveřejnění trestu.

Dodatečné sankce však musí být vždy spojeny se sankcionovaným přestupkem. Tedy propadnout může pouze majetek, jenž je přímo spojen se spácháním přestupku (byl pro spáchání přestupku využit, příp. je jeho výsledkem) atp.

V případě **nehrazení pokuty** podle zákonem stanovených pravidel umožňuje exekuci majetku dané osoby. K té může dojít pouze na základě rozhodnutí příslušného soudu. Soud může rovněž rozhodnout o uhrazení části pokuty formou veřejně prospěšných prací v případě, že taková forma sankce je adekvátní danému přestupku a okolnostem případu.

Recidivní jednání pachatele přestupku tento zákon nijak neupravuje. Stejně tak není zakotvena možnost exekuce sociální dávek.

Jedním ze zvláštních zákonů, které upravují oblast přestupků, je např. zákon o hluku. Zákon č. 9/2007²⁸ modifikuje stávající právní úpravu znečišťování životního prostředí hlukem a zavádí obecnou regulaci hluku (*Regulamento Geral do Ruído*). Tato regulace se aplikuje také na hluk, který narušuje sousedské soužití (upraven v čl. 24). Podle tohoto zákona může policie přikázat původci hluku mezi 23. a 7. hodinou, aby okamžitě přestal hlukem obtěžovat své okolí, případně stanovit lhůtu, do kdy tak musí učinit. Případné neuposlechnutí příkazu policie je klasifikováno jako lehký přestupek. Pro přestupkové řízení v této věci je kompetentní příslušný obecní úřad. Konkrétní sankce za přestupky proti životnímu prostředí

---

²⁸ Decreto-Lei n. 9/2007 de 17 de Janeiro, URL: <http://dre.pt/pdf1s/2007/01/01200/03890398.pdf>

obsahuje zákon č. 50/2006.²⁹ Výše uvedený přestupek je možné postihnout pokutou ve výši od 500 do 2500 Euro v případě opomenutí a 1500 až 5000 Euro v případě úmyslného jednání.

Rakousko

Rakouská právní úprava **nezná přestupky** v pojetí českého právního řádu. Pokud jde o protiprávní jednání porušující normy trestního práva, rozlišuje § 17 trestního zákona zločiny (*Verbrechen*) a přečiny (*Vergehen*). Vedle trestního zákona upravuje protiprávní jednání menšího stupně závažnosti **zákon o správním trestání** (*Verwaltungsstrafgesetz*³⁰). Ten v § 1 stanoví, že jako správní přestupek (*Verwaltungsübertretung*) může být určité jednání (konání i opomenutí) stíháno pouze tehdy, jestliže za jeho spáchání hrozí trest. Rakouský zákon zde využívá pojmu *Strafe*, tedy trest, kterým akcentuje úzkou vazbu na trestní právo, která je podpořena možností udělit za porušení správních předpisů trest odnětí svobody, i když v omezené délce. Nejde tedy o přestupkové řízení v klasickém slova smyslu. Tyto tresty spojené s přestupkovým jednáním konkretizuje § 10 zákona, když stanoví, že druh trestu a trestní sazba se řídí správními předpisy, jestliže tento zákon nestanoví jinak. Jestliže určitému protiprávnímu jednání správní předpisy nepřirazují druh a sazbu trestu, stanoví zákon o správním trestání obecnou sankci pokuty do výše 218 Euro nebo trest odnětí svobody v délce až dvou týdnů. V následujících ustanoveních zákon blíže vymezuje jednotlivé **druhy trestů**.

Jsou jimi trest odnětí svobody (*Freiheitsstrafe*) podle § 11 an., peněžitá pokuta (*Geldstrafe*) podle § 13 an. a propadnutí věci (*Verfall*) podle § 17 zákona. Rakouský systém „přestupků“ je tak založen na obdobné koncepci jako německá právní úprava, když přestupkové jednání definuje prostřednictvím trestů za ně udělovaných. V důsledku toho neexistují ani žádné konkrétní skupiny přestupků tak, jak je rozlišuje česká a slovenská právní úprava. Důležitou roli zde hrají zvláštní předpisy správního práva, které konkrétně vymezují přestupkové jednání a sankce s nimi spojené. Tímto rakouským pojetím se tak zdůrazňuje procesní rovina přestupkového práva a možnost potrestání pachatele protiprávního jednání menší závažnosti. Pokud jde o procesní stránku přestupkového řízení podle rakouského práva, rozlišuje zákon zkrácené a řádné řízení před správním orgánem.

²⁹ Lei n. 50/2006 de 29 de Agosto, URL: <http://dre.pt/pdf1s/2006/08/16600/62646274.pdf>

³⁰ Verwaltungsstrafgesetz. Dostupné z: <http://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10005770>

Zákon o správním trestání umožňuje uložení **tří základních sankcí**. Trest odnětí svobody může být uložen pouze tehdy, je-li to nezbytné k zabránění pachateli v opětovném spáchání přestupku stejného druhu. Minimální délka trvání trestu odnětí svobody je zákonem určena alespoň na dvanáct hodin, doba trvání delší než dva týdny může být stanovena jen ve výjimečných případech, nikdy však nesmí překročit dobu šesti týdnů. Trest odnětí svobody nesmí být uložen, jestliže za daný čin může být uložena peněžitá pokuta. Pokud jde o peněžité pokuty, stanoví zákon jejich minimální výši alespoň na 7 Euro. Zákon upravuje také možnost uložení náhradního trestu odnětí svobody pro případ nedobytnosti uloženého peněžitého trestu. Délka náhradního trestu odnětí svobody nesmí překročit délku trestu odnětí svobody hrozícího za dané protiprávní jednání, a pokud není takový druh trestu v dané skutkové podstatě uložen, pak nesmí překročit dobu dvou týdnů. Obecně nesmí délka náhradního trestu odnětí svobody překročit dobu šesti týdnů. Posledním typem sankce ukládaným za přestupky podle rakouského zákona o správním trestání je propadnutí věci podle § 17. Jestliže zákon nestanoví nic jiného, předmětem sankce propadnutí věci mohou být pouze věci, které jsou ve vlastnictví pachatele nebo spolupachatele přestupku a dokonce i věci, které jim byly přenechány do užívání od oprávněné osoby, pokud tato osoba věděla, že tyto věci budou sloužit ke spáchání protiprávního jednání postihnutelného podle zákona o správním trestání. Věci, ke kterým má však jiná osoba (tedy ne pachatel a spolupachatel) zástavní nebo zadržovací právo, mohou být určeny k propadnutí pouze tehdy, když tato osoba, i když z nedbalosti, přispěla k tomu, že s touto věcí bylo spácháno protiprávní jednání nebo pokud o tomto jednání věděl nebo vědět měl. Jestliže jsou naplněny ostatní podmínky, může být uložena sankce propadnutí věci také tehdy, jestliže pachatel nemůže být podle zákona stíhán nebo potrestán.

Jak již bylo zmíněno výše, zákon neobsahuje zvláštní část upravující jednotlivé skupiny přestupků. Ke zjištění, která jednání jsou podle rakouského právního pojetí přestupky, slouží především zvláštní zákony, které přestupky upravují jednotlivě podle svého předmětu působnosti. Typicky tyto přestupky nacházíme jako v ostatních zemích v oblasti porušování pravidel silničního provozu, ale i v oblasti práva obchodního či práva cizineckého. Jednotlivé skutkové podstaty u nás představující skupinu přestupků proti veřejnému pořádku, občanskému soužití a majetku představují podle rakouského práva spíše trestné činy podle rakouského trestního zákona. Obecně však lze za přestupky uložit výše zmíněné tři základní

tresty.

Rakouský zákon o správním trestání nezohledňuje **recidivní jednání** pachatele přestupku. Recidivu v rakouském právním řádu upravuje pouze trestní zákon v § 39 pro případ opakovaně spáchaných trestných činů, kdy za splnění stanovených podmínek může dojít ke zvýšení trestní sazby až o polovinu.

Problematiku správního řízení a tedy **i orgánů příslušných k projednávání spáchaných správních deliktů** upravuje část druhá zákona o správním trestání. Úpravě vymezení příslušnosti správních orgánů se zákon věnuje v § 26 an. Tak zavádí obecná pravidla, že v prvním stupni jsou k prošetření a udělení trestu za protiprávní jednání příslušné tzv. oblastní správní orgány (*Bezirksverwaltungsbehörden*), s výjimkou těch jednání, k jejichž stíhání jsou příslušné jiné typy správních orgánů. Tak např. je podle odst. 2 v první instanci příslušné spolkové policejní ředitelství v rámci své zákonem vymezené působnosti. Místně příslušným je takový orgán, v jehož obvodu byl správní delikt spáchán, a to i tehdy, když následek tohoto jednání, který je součástí jeho skutkové podstaty, nastal v obvodu jiného orgánu. Jestliže je založena příslušnost více orgánů nebo je příslušnost rozhodujícího orgánu nejistá, pak je příslušným ten orgánem, u kterého byly nejdříve provedeny správní úkony. Tzv. orgány veřejné bezpečnosti jsou oprávněny v případě hrozícího nebezpečí z prodlení překročit hranice svého obvodu a provést neodkladné úřední úkony za zákonem stanovených podmínek, jestliže místně příslušný orgán nemůže učinit potřebná opatření a úkony včas. Takto provedené úkony jsou považovány za úkony provedené místně příslušným orgánem. § 28 zákona zavádí pravidlo, které stanoví, že orgán, který jako první získal informaci o spáchání správního deliktu, je příslušný k jeho projednání, a to i tehdy jestliže není dána žádná další okolnost, která by zakládala jeho příslušnost podle předchozích ustanovení.

Zákon o správním trestání obsahuje úpravu **výkonu rozhodnutí** udělovaných za spáchané přestupky v části třetí zákona. Vlastní úprava peněžitých sankcí je obsažena v § 54b, který stanoví, že jakmile je rozhodnutí o uložení peněžité sankce pravomocné, přistoupí se k jejímu výkonu. Jestliže je však tato částka nedobytná, nebo se dá její nedobytnost důvodně předpokládat, může být uložen náhradní trest odnětí svobody. Jestliže je peněžitá částka uhrazena, musí být výkon náhradní sankce odnětí svobody okamžitě ukončen. Zákon o

správním trestání však neobsahuje vlastní postup pro výkon rozhodnutí. Ten je v rakouském právním řádu upraven v samostatném zákoně, kterým je zákon o vykonávacím a exekučním řízení (*Gesetz über das Exekutions- und Sicherungsverfahren*³¹), který v § 290 vypočítává nezabavitelné pohledávky (*Unpfändbare Forderungen*). Jsou jimi mimo jiné dávky zákonné podpory a přídavků na pokrytí dodatečných nákladů vzniklých v důsledku fyzického a mentálního postižení, dávky z podpůrných fondů a příspěvky podle zákona o sociálním pojištění, příspěvky na úhradu nájemného nebo jiných nákladů spojených s bydlením, příspěvky na péči o dítě či studentská stipendia. Na druhé straně vypočítává následující ustanovení § 290a některé dávky sociálního charakteru, které mohou být za dodržení zákonem stanovených podmínek při výkonu rozhodnutí zabaveny. Může jít např. o invalidní důchod či nemocenské dávky.

Postup pro situaci, kdy pachatel dobrovolně nenastoupí výkon trestu odnětí svobody upravuje § 53b. Ten stanoví, že jestliže osoba, jíž byla udělena tato sankce, nenastoupí výkon trestu odnětí svobody, bude vyzvána k jeho nástupu v určené přiměřené lhůtě. Jestliže tuto výzvu pachatel nesplní, je k výkonu této sankce předveden. Jestliže existují oprávněné obavy, že pachatel uprchne a nenastoupí výkon trestu, může být předveden i bez této předchozí výzvy.

Rumunsko

Problematika přestupků je v rumunském právním řádu upravena v **nařízení vlády č. 2/2001 o právním režimu přestupků**³², které bylo schváleno **zákonem č. 180/2002** z března roku 2002.³³ Na základě tohoto předpisu mohou být za přestupek odpovědné jak fyzické, tak i právnické osoby.³⁴ Podle čl. 1 nařízení je přestupkem jakékoli zaviněné jednání, které zákon, rozhodnutí vlády, příslušného orgánu některé územní jednotky (vesnice, města, okresu) nebo Účetního dvora za přestupek označí.³⁵

Co se týče **sankcí** za spáchání přestupku obecně, čl. 5 nařízení vlády č. 2/2001 rozděluje tyto sankce na hlavní a doplňkové. Mezi sankce hlavní patří varování, pokuta, uložení veřejně

³¹ Gesetz über das Exekutions- und Sicherungsverfahren. Dostupný z:

<http://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10001700>

³² V rumunském jazyce dostupné z: <http://www.legestart.ro/Ordonante-din-anul-2002-%284477519%29.htm>.

³³ V rumunském jazyce dostupný z: <http://www.legestart.ro/Legea-180-2002-aprobarea-Ordonantei-Guvernului-2-2001-regimul-juridic-contraventiilor-%28MTQ3MDM-%29.htm>.

³⁴ Právnické osoby odpovídají pouze za přestupky, u kterých to nařízení výslovně umožňuje.

³⁵ Územní jednotky mohou přestupky vymezovat a sankcionovat pouze v oblastech, které spadají do jejich působnosti.

prospěšných prací a odnětí svobody. Jak vyplývá z povahy této sankce, odnětí svobody lze uložit pouze osobě fyzické. Varování, pokutu a veřejně prospěšné práce lze oproti tomu uložit jak osobě fyzické, tak osobě právnické.

Varování se skládá z ústní či písemné informace o nebezpečnosti pachatelova jednání, která je doplněna o doporučení, jak by se měl pachatel chovat do budoucna, aby se vyhnul sankcím přísnějším. Co se týče finanční pokuty, její výše se určuje v závislosti na okolnostech každého případu, následcích spáchaného přestupku a osobě pachatele. Čl. 8 nařízení vlády č. 2/2001 však upravuje minimální a maximální limity, v rámci kterých se musí uložená pokuta pohybovat.³⁶ Podmínky, za kterých lze uplatnit sankce veřejně prospěšných prací a odnětí svobody, včetně procesu jejich ukládání, upravuje nařízení vlády č. 55/2002 o právním režimu ukládání sankce veřejně prospěšných prací a odnětí svobody.³⁷ Veřejně prospěšné práce lze uložit pouze v případě, že pachatel přestupku vyjádří s touto sankcí souhlas (zákaz nucené práce), a v maximální výši 300 hodin. Konkrétní podmínky výkonu práce a její rozvrh stanoví starosta obce, kde mají být práce vykonávány. Sankce veřejně prospěšných prací a odnětí svobody jsou alternativními sankcemi k uložení finanční pokuty. O uložení těchto sankcí smí rozhodnout pouze soud. Odnětí svobody však může být uloženo pouze v případech, kde to výslovně umožňuje zákon či rozhodnutí vlády. Trvání odnětí svobody se liší podle okolností jednotlivých případů, nesmí však překročit dobu 6 měsíců. V případě, že pachatel přestupku souhlasí a je to vzhledem k okolnostem případu přípustné, může být odnětí svobody nahrazeno uložením veřejně prospěšných prací v maximální výši 300 hodin.

Sankce doplňkové představuje jednak zabavení věcí určených či použitých ke spáchání přestupku, stejně jako věcí, jejichž držení je nezákonné, dále pak odklad nebo zrušení souhlasu k provozování určité aktivity, uzavření provozovny či jiného zařízení, zablokování bankovního účtu, zablokování ekonomických aktivit určitého ekonomického celku, odebrání licence či zrušení souhlasu k obchodním transakcím a jiným aktivitám (dočasně či trvale) a zrušení prací a navrácení do původního stavu. Jak bylo zmíněno výše, tyto sankce mají ryze doplňkovou povahu a mohou být tudíž uloženy pouze vedle sankce hlavní, nikoli samostatně. Druh uložené sankce bude v tomto případě záviset na povaze a závažnosti konkrétního přestupku. Doplňkové sankce mohou být ukládány kumulativně.

---

³⁶ Existují rozdílné limity pro přestupky upravené rozhodnutím vlády a přestupky upravené na místní úrovni.

³⁷ V rumunském jazyce dostupné z: <http://www.legestart.ro/Ordonanta-55-2002-regimul-juridic-sanctiunilor-prestarii-unei-activitati-folosul-comunitatii-inchisorii-contraventionale-%28MjQ0NzQ-%29.htm>.

Výše uvedené sankce platí pro přestupkové právo obecně. Speciální právní úprava však může navíc určit ještě další hlavní či doplňkové sankce, které je možné za konkrétní přestupek uložit. Co se týče přestupků proti veřejnému pořádku, podle zákona č. 61/1991 o trestání za porušení práva v oblasti společenského soužití, veřejného pořádku a klidu³⁸ (dále jen zákon o trestání) nejsou pro tuto kategorii přestupků stanoveny žádné další druhy sankcí a aplikují se tudíž sankce uvedené výše.

Orgány příslušné k projednávání přestupků vymezuje zákon o trestání ve svém článku 6. Rozhodovacím orgánem ve vztahu k tomuto typu protiprávního jednání jsou tak městské úřady, tzv. komisaři městských úřadů, policisté nebo zvláštní úřední osoby podle tohoto zákona. Rozhodovacími orgány přestupků mohou být i zvláštní vojenští či celní úředníci v případě spáchání přestupku v této oblasti. V případě spáchání přestupku, za něž zákon ukládá možnost udělení pokuty, zajišťuje uložení a následné vymožení této sankce zvláštní úředník, tzv. inspektor.

Podle ustanovení § 7 zákona o trestání za porušení práva v oblasti společenského soužití, veřejného pořádku a klidu může přestupce podat proti rozhodnutí výše vymezených správních orgánů odvolání k soudu pro občanskoprávní záležitosti. Pro jeho podání zákon stanoví lhůtu 15 dní. Proti rozhodnutí civilního soudu může být opětovně podáno odvolání ve správním soudnictví. Proti rozhodnutí v tomto stupni již však odvolání podat nelze, je konečné a nezrušitelné. Podrobnosti procesu podání opravných prostředků proti rozhodnutí vydaných ve správních řízeních obsahuje kapitola čtvrtá vládního nařízení.

Postup pro **případ nesplnění uložené finanční pokuty** za spáchaný přestupek upravuje čl. 13 nařízení vlády. Ten stanoví, že výkon udělené sankce peněžité pokuty může být nařízen, jestliže nedojde k jejímu plnění ve lhůtě jednoho měsíce od jejího uložení. Výkon rozhodnutí musí být realizován ve lhůtě dvou let od podání žádosti o jeho provedení. Článek 22 nařízení vlády následně stanoví, že v případech, kdy zákon stanoví pokutě alternativně trest odnětí svobody a úředník realizující výkon rozhodnutí zjistí, že pokuta není vymahatelná, vypracuje o této skutečnosti zvláštní zprávu a předloží ji soudu, v jehož obvodu byla podána žádost o výkon rozhodnutí. Vykonávacím orgánem je buďto správní orgán, který rozhodnutí vydal, jestliže nebylo zahájeno odvolací řízení, v ostatních případech pak soud. Proti rozhodnutí

---

³⁸ V rumunském jazyce dostupný z: <http://www.euroavocatura.ro/print2.php?print2=lege&idItem=853> (podle stavu k 31. 1. 2011).

orgánu o provedení exekuce může být podán dlužníkem odpor podle čl. 39 odst. 3 vládního nařízení. Podrobnější podmínky výkonu sankcí udělených v přestupkovém řízení upravuje článek 37 an. vládního nařízení. Tato část upravuje především podmínky vykonatelnosti takového rozhodnutí správního orgánu a způsob výkonu udělených sankcí. Při výkonu rozhodnutí se subsidiárně použijí ustanovení rumunského občanského soudního řádu.

Slovensko

Velké podobnosti s českou právní úpravou systému trestných činů a přestupků nacházíme v právním řádu Slovenské republiky. Ten upravuje přestupky **v zákoně č. 372/1990 Zb., o priestupkoch**, ve znění pozdějších předpisů. Pojem přestupku vymezuje v § 2 odst. 1, když stanoví, že přestupkem je „zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postihnutelný podle zvláštních právních předpisů nebo o trestný čin.“ Definice přestupku použitá ve slovenském přestupkovém zákoně je tak totožná s jeho vymezením v českém právním řádu. Zákon stanoví kumulativně podmínky spáchání přestupku, kterými jsou zavinění na straně pachatele, existence jednání, které porušuje nebo alespoň ohrožuje zájmy společnosti a současně požadavek naplnění podmínky výslovného označení daného jednání za přestupek ve slovenské zákonné úpravě. Jejich výčet doplňuje zákon stanovením negativní podmínky, kdy nesmí jít o jednání, které je trestným činem či správním deliktem podle jiného zákona. Pokud jde o stanovenou podmínku vyžadovaného zavinění, stanoví zákon v § 3, že postačuje zavinění z nedbalosti, jestliže zákon výslovně nevyžaduje prokázání úmyslu pachatele.

Systém sankcí zákon vymezuje v § 11 an. Zákon stanoví, že za spáchaný přestupek lze uložit pokárání, pokutu, zákaz činnosti nebo propadnutí věci. Tyto sankce lze uložit buďto samostatně nebo ve spojení s jinou sankcí. Výjimkou je pokárání, které není možno uložit společně s pokutou. Jestliže k nápravě pachatele postačuje samotné projednání přestupku, je možno od uložení trestu upustit. § 12 zákona stanovuje okolnosti, které je zapotřebí zohlednit při ukládání sankce. Jde o závažnost přestupku, zejména o způsob jeho spáchání a jeho následky, o okolnosti, za kterých byl přestupek spáchán, míru zavinění, pohnutky a osobu pachatele, jakož i skutečnost, zda byl pachatel za totožný přestupek postihnut v kárném nebo disciplinárním řízení. Obecná pravidla pro ukládání sankcí stanoví, že pokutu je možné uložit

do výše 33 Euro, pokud zvláštní část přestupkového zákona nebo zvláštní zákon nestanoví jinak. V blokovém řízení je možné uložit pokutu až do výše 33 Euro a v rozkazním řízení až do výše 250 Euro, jestliže přestupkový nebo jiný zvláštní zákon nestanoví jinak. Podle § 14 lze uložit trest zákazu činnosti pouze za přestupky upravené ve zvláštní části přestupkového zákona nebo ve zvláštním zákoně a to v délce těmito zákony upravené, nejdéle však na dobu pěti let a jde-li o činnost, kterou pachatel vykonává v pracovním nebo jiném obdobném poměru nebo ke které je potřeba povolení nebo souhlas státního orgánu, a jestliže pachatel spáchal přestupek touto činností nebo v souvislosti s ní. Sankci propadnutí věci je pak možno uložit pouze tehdy, jestliže věc patří pachateli a byla použita ke spáchání přestupku nebo k tomu byla určena, nebo jestliže byla přestupkem získána nebo byla nabyta za věc získanou přestupkem. Vedle systému sankcí zákon umožňuje uložení ochranných opatření. Těmi jsou podle § 16 an. omezující opatření a zabránění věci.

Jako jeden z mála právních řádů rozlišuje slovenská právní úprava jednotlivé skupiny skutkových podstat přestupků obdobně jako český přestupkový zákon. Mimo jiné zákon ve zvláštní části vymezuje **přestupky proti veřejnému pořádku (§ 47-48), přestupky proti občanskému soužití (§ 49) a přestupky proti majetku (§ 50)**. Pro skupinu přestupků proti veřejnému pořádku, kterým je např. rušení nočního klidu, vzbuzení veřejného pohoršení nebo znečištění veřejného prostranství, veřejně přístupného objektu nebo veřejně prospěšného zařízení, stanoví zákon pokutu diferencovaně buďto do výše 33, resp. 99 Euro, přičemž u nejzávažnější skupiny přestupků proti veřejnému pořádku může být pokuta udělena až do výše 165 Euro. § 48 přestupkového zákona však stanoví, že přestupkem proti veřejnému pořádku je i porušení jiných povinností než těch uvedených v § 47 zákona, pokud jsou stanovené všeobecně závaznými právními předpisy, včetně všeobecně závazných nařízení obcí a všeobecně závazných vyhlášek místních orgánů státní správy, pokud se takovým jednáním naruší nebo ohrozí veřejný pořádek. Za tuto skupinu přestupků podle § 48 lze uložit pokutu ve výši do 33 Euro.

Skupinu přestupků proti občanskému soužití upravuje § 49 přestupkového zákona. Ten stanoví, že přestupkem proti občanskému soužití je např. ublížení jinému na cti jeho uražením nebo vydáním v posměch, nedbalostní ublížení na zdraví či úmyslné uvedení nesprávných nebo neúplných údajů před státním orgánem, orgánem obce nebo organizací za účelem získání neoprávněné výhody. Sankce ukládaná za tento přestupek je stanovena obdobně jako

v případě přestupků proti veřejnému pořádku, a to jako pokuta buďto do výše 33 Euro, do výše 99 Euro a pro nejzávažnější z přestupků proti občanskému soužití, tj. násilné vymáhání majetkového práva nebo práva z něho vyplývající, až do výše 331 Euro.

Přestupku proti majetku, upraveného v § 50 zákona, se dopustí ten, kdo úmyslně způsobí škodu na cizím majetku krádeží, zpronevěrou, podvodem nebo zničením nebo poškozením věci z takového majetku nebo se o takové jednání pokusí. Takový přestupek je možno potrestat pokutou do výše 331 Euro.

V případě, že **pachatel dobrovolně neplní takto uložené pokuty**, nařídí správní orgán výkon rozhodnutí podle zákona č. 71/1967, o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů. Ten upravuje výkon rozhodnutí v části páté zákona, přičemž výkon rozhodnutí peněžité povahy pak upravuje oddíl druhý této části v § 78 an. Ten stanoví, že výkon rozhodnutí na peněžitá plnění se provádí srážkami ze mzdy nebo příkázáním pohledávky. Příkaz k provedení srážek ze mzdy vydá správní orgán tomu, kdo dlužníkovi vyplácí mzdu, jinou odměnu za práci nebo náhradu za pracovní příjem. Příkázání pohledávky provede správní orgán tak, že tomu, vůči němuž má dlužník pohledávku, přikáže aby ji do výše dlužné částky zaplatil správnímu orgánu. Výkon rozhodnutí příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu se provede jejím odepsáním z účtu dlužníka. Zákon stanoví pro výkon rozhodnutí na peněžitá plnění přiměřené použití slovenského občanského soudního řádu. Zákon výslovně stanoví, že ustanovení upravující srážky z jiných příjmů než mzdy se použijí také na výkon rozhodnutí srážkami z příjmů, které povinnému nahrazují mzdu, mimo jiné také z náhrady příjmu při dočasné pracovní neschopnosti zaměstnance, z dávky sociálního pojištění, z dávky sociálního zabezpečení a pokud jde o výkon rozhodnutí na vymození výživného pro nezletilé dítě, pak také z dávek pomoci v hmotné nouzi a příspěvků k dávce v hmotné nouzi. Na druhou stranu pak zákon v § 317 výslovně vylučuje z možnosti postihu určité skupiny pohledávek, kterými jsou podle druhého odstavce také dávky sociální pomoci, peněžitý příspěvek určený ke kompenzaci sociálních důsledků těžkého zdravotního postižení poskytované podle zvláštního předpisu a také státní sociální dávky, jestliže zvláštní zákon nestanoví jinak. **Pokud jde o otázku provázanosti spáchání přestupků s výplatou sociálních dávek, nezakotvuje slovenský právní řád žádnou zvláštní vazbu.**

Slovenská právní úprava přestupků a přestupkového řízení nezohledňuje žádným způsobem

recidivu pachatelů přestupků.

Okruh orgánů příslušných k projednávání těchto přestupků vymezuje tento zákon v části třetí upravující řízení o přestupcích. § 52 přestupkového zákona stanoví, že jestliže zvláštní zákon nestanoví jinak, jsou k projednávání přestupků příslušné obecní úřady. Příslušnými k projednání přestupku mohou být také orgány policejního sboru, jestliže jde o přestupky spáchané porušením všeobecně závazných právních předpisů o bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, nebo jestliže tak stanoví zvláštní zákon. Poslední skupinou orgánů příslušných k projednávání přestupku jsou podle § 52 písm. c) přestupkového zákona orgány Železniční policie, pokud jde o přestupky spáchané porušením všeobecně závazných právních předpisů o železničních drahách a o bezpečnosti a plynulosti železniční dopravy, a také pokud jde o přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi a přestupky proti majetku, jestliže byly tyto přestupky spáchány v obvodu železničních drah.

Slovinsko

Slovinský právní řád rozlišuje mezi trestnými činy a přestupky. Hranici mezi trestným činem a přestupkem určuje § 14 trestního zákoníku³⁹, který říká, že přestupkem je takový čin, který sice naplňuje znaky trestného činu podle trestního zákoníku, avšak nedosahuje takového stupně závažnosti jako trestný čin. Nedostatečný stupeň závažnosti pak podle § 14 trestního zákoníku znamená, že předmětný čin nedosáhl dostatečné úrovně společenské nebezpečnosti či škodlivých následků, nebo byl spáchán za okolností, které spáchání trestného činu vylučují, nebo pachatel nemůže být z určitých důvodů považován za trestně odpovědného, a proto odpovídá pouze za přestupek.

Přestupky jsou ve Slovinsku upraveny **zákonem č. 7/2003 o přestupcích**, ve znění pozdějších předpisů.⁴⁰ Tento zákon představuje obecnou právní úpravu pro všechny druhy přestupků, které jsou pak dále podrobněji upraveny speciálními zákony. Zákon tak stanoví obecné podmínky odpovědnosti za přestupky, ukládání sankcí za jejich spáchání a jejich vymáhání a procesní pravidla pro jednotlivé úřady a soudy, které o přestupcích rozhodují.

---

³⁹ V anglickém znění dostupný z: http://www.policija.si/portal_en/zakonodaja/pdf/ PenalCode2007.pdf.

⁴⁰ Jeho oficiální konsolidované znění ve formě zákona č. 29/2011 dostupné z: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=201129&stevilka=1376>.

Zaměříme-li se na **sankce** podle zákona o přestupcích, zákon upravuje několik základních druhů sankcí, které lze za spáchání přestupku ve Slovinsku uložit. Podrobnější právní úpravu nalezneme ve speciálních právních předpisech k daným přestupkům. Podle čl. 4 zákona o přestupcích to může být jednak pokuta, ale také varování, trestné body nebo zákaz řízení motorových vozidel, vyhoštění ze země, zabavení věci, vyloučení z procesu zadávání veřejných zakázek či různá disciplinární opatření. Z hlediska zákona o přestupcích je pokuta chápána jako hlavní sankce. Společně s ní však může být pachateli přestupku uložena ještě některá další z výše uvedených sankcí.

Co se týče **přestupků proti veřejnému pořádku**, tuto kategorii upravuje zákon č. 70/2006 o ochraně veřejného pořádku a klidu, ve znění pozdějších předpisů.⁴¹ Tento zákon nahradil předchozí právní úpravu v podobě zákona č. 16/1974 o přestupcích proti veřejnému pořádku a klidu, ve znění pozdějších předpisů.⁴² Zákon o ochraně veřejného pořádku a klidu upravuje ve své kapitole II. skutkové podstaty jednotlivých přestupků proti veřejnému pořádku a klidu včetně příslušných sankcí za jejich spáchání. Jediným druhem sankce, kterou zákon v rámci jednotlivých skutkových podstat zmiňuje, je uložení finanční pokuty, která může mít charakter fixně stanovené částky nebo je stanoveno určité rozmezí, v rámci kterého se může orgán při stanovení výše pokuty pohybovat.

Pokutu tak lze uložit například za násilné a urážlivé chování (čl. 6), kterého se může dopustit každý, kdo vyzve nebo podněcuje jiného k boji či jinému násilnému chování, nebo kdo svým chováním způsobil někomu ponížení, strach či pracovní neschopnost. Výše pokuty se odvíjí od závažnosti spáchaného přestupku. Dalším přestupkem proti veřejnému pořádku a klidu je nevhodné chování (čl. 7), kterého se může dopustit každý, kdo se hádá či používá vulgární slova na veřejných místech, stejně jako ten, kdo provozuje či nabízí sex na veřejných místech. Také zde se výše pokuty odvíjí od závažnosti předmětného jednání. Přestupku hlučného chování (čl. 8) se může dopustit každý, kdo ruší noční klid. Za chování tohoto charakteru může být postižena také právnická osoba, pro kterou jsou však stanoveny přísnější finanční pokuty, než v případě osob fyzických. Za přestupek je ve Slovinsku považováno také žebrání na veřejných místech (čl. 9) a přenocování na veřejných místech (čl. 10), jichž se mohou dopustit osoby, které obtěžujícím způsobem požadují peníze či jiné věci na veřejných

---

⁴¹ Dostupný z: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200670&stevilka=2998>.

⁴² Jeho oficiální konsolidované znění ve formě zákona č. 110/2003 dostupné z: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200670&stevilka=2998>.

místech, nebo osoby, které přenocují na místech, která nejsou k tomuto účelu určena. Přestupku použití nebezpečných předmětů (čl. 11) se pak může dopustit každý, kdo používá výbušné směsi a ohrožuje tak své okolí, případně osoba, která neopatrným způsobem manipuluje se zbraněmi a výbušninami. Dalším z kategorie přestupků proti veřejnému pořádku a klidu je poškození znaků, symbolů či oficiálních dokumentů Slovinska nebo jeho územních celků (čl. 12). Zákon upravuje rozmezí částek, v rámci nichž může příslušný orgán udělit pokutu. Spáchá-li uvedený přestupek právnická osoba, pohybuje se toto rozmezí mezi podstatně vyššími částkami. Podobného charakteru je rovněž přestupek zneuctění cizí vlajky (čl. 14) či přestupek ničení státních symbolů (čl. 15), kterého se dopustí každý, kdo záměrně na veřejných místech pálí, nebo jiným způsobem ničí vlajku a jiné symboly Slovinska, Evropské unie či jiného státu. Vandalismu (čl. 16) se pak dopustí ten, kdo záměrně ničí nebo poškozuje památky, zařízení veřejné infrastruktury (např. pouliční osvětlení, dopravní značky), dětská hřiště a jiná veřejná zařízení. Od tohoto přestupku je nutné odlišovat přestupek psaní na budovy (čl. 12), který má na rozdíl od vandalismu fixně stanovenou výši pokuty, která může být za jeho spáchání uložena. Přestupku proti veřejnému pořádku se může dopustit také každý, kdo neoprávněně vybírá dobrovolné příspěvky (čl. 17). Také zde jsou stanoveny přísnější sankce (vyšší pokuta), spáchá-li tento čin právnická osoba. Pokutou je ve Slovinsku sankcionováno také nedovolené kempování (čl. 18), kterého se může dopustit každý, kdo neoprávněně kempuje na veřejném prostranství, stejně jako ten, kdo kempuje na soukromém pozemku bez souhlasu jeho vlastníka. Přestupku využití zvířete (čl. 19) se pak dopustí ten, kdo úmyslně použije zvířete, aby druhému způsobil strach či úzkost.

V případě, že některé z přestupků uvedených výše⁴³ současně vedou k povzbuzování etnické, rasové, sexuální, náboženské, politické či sexuální diskriminace, může být pachateli přestupku uložena pokuta nad rámec maximální výše pokuty uvedené u jednotlivých skutkových podstat (pevně stanovená částka).

Další skutková podstata se týká ochrany veřejného pořádku a klidu v barech a kulturních zařízeních, a ochrany nezletilých osob (čl. 21). Toto ustanovení postihuje pokutou osoby odpovědné za tato zařízení, které neoznámí páčání násilí podle čl. 6 zákona. Co se týče ochrany mladistvých osob, zákon zakazuje osobám mladším 16 let pobývat mezi 24:00 a 5:00 bez doprovodu rodičů v zařízeních, kde se podávají alkoholické nápoje. V případě, že osoby

---

⁴³ čl. 6, čl. 7, čl. 12, čl. 13 a čl. 15.

odpovědné za provoz těchto zařízení umožní nezletilým vstup a přístup k alkoholu, hrozí jim uložení pokuty až do výše 1 milionu slovinských tolarů.

Přestupku proti veřejnému pořádku a klidu se pak může dopustit také ten, kdo nedodrží nařízení, vyhlášky či rozhodnutí příslušných orgánů, které například zakazují přístup na určitá místa nebo zakazují fotografování či filmování na některých veřejných místech (čl. 22). Posledním přestupkem v této kategorii je falešné oznámení (čl. 23), kterého se může dopustit ten, kdo bezdůvodně vyvolá zbytečný zásah složek integrovaného záchranného systému.

Kapitola III. zákona o ochraně veřejného pořádku a klidu upravuje možnost zabavit v případě spáchání některých přestupků⁴⁴ věci, které jsou s přestupkem nějak spojeny. Tato sankce může být uložena jako vedlejší sankce k uložené pokutě. Podle kapitoly IV. zákona pak má policie možnost za účelem zabránění páchaní přestupku požádat o přerušení dodávek elektřiny, plynu nebo vody, jestliže předmětné jednání ohrožuje ostatní osoby a toto opatření je přiměřené páchanému činu.

Podle zákona č. 70/2006 o ochraně veřejného pořádku a klidu **rozhodují o přestupcích** proti veřejnému pořádku a klidu policejní orgány. Ve většině případů se jedná o policii městskou, v některých případech však také o policii státní či vojenskou (byl-li pachatel přestupku v době jeho spáchání příslušníkem slovinské armády).

Co se týče **nesplnění sankcí** ukládaných za spáchání přestupku, zákon č. 7/2003 o přestupcích⁴⁵ upravuje speciální postup v případě, že pachatel neuhradí uloženou pokutu. Rozhodnutí, kterým se pokuta ukládá, musí stanovit lhůtu, ve které je třeba pokutu zaplatit. Tato lhůta nesmí být podle tohoto zákona kratší než 8 dní a delší než 3 měsíce. Pokutu je možné uhradit také ve splátkách. Lhůta pro splacení celé částky však nesmí být delší než jeden rok. V případě, že pachatel částečně či zcela v určené lhůtě pokutu neuhradí, upravuje zákon o přestupcích možnost uložení odnětí svobody (čl. 19). O odnětí svobody může rozhodnout pouze soud. Tato sankce nemůže být uložena nezletilým pachatelům přestupků. Odnětí svobody může trvat do doby, než bude pokuta plně uhrazena, ne však déle než 30 dní. V případě, že pachatel přestupku nemůže vzhledem ke své ekonomické situaci pokutu uhradit, mohou mu být namísto pokuty uloženy veřejně prospěšné práce v trvání 40 až 400 hodin. O

---

⁴⁴ Podle čl. 6, čl. 9, čl. 11 a čl. 17.

⁴⁵ Jeho oficiální konsolidované znění ve formě zákona č. 29/2011 dostupné z: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=201129&stevilka=1376>.

uložení veřejně prospěšných prací rozhoduje stejně jako v předchozím případě soud, který také stanoví, o jaké práce půjde a v jakém trvání. Posledním řešením nezaplacení pokuty v uložené lhůtě je nucený výkon rozhodnutí na majetku dlužníka. Tohoto řešení lze využít také v případě, že odnětí svobody uložené soudem nevedlo k uhrazení pokuty.

Španělsko

Španělský právní systém zná vedle trestných činů (*delitos*) a přečinů (*faltas*), které spadají do trestního práva a jsou upraveny v trestním zákoníku (*Codigo Penal*), také **přestupky** (*infracciones*). Na rozdíl od trestního práva však nejsou přestupky upraveny jedním komplexním právním předpisem, ale jsou definovány v různých dílčích předpisech. Ty mohou být vydávány také jednotlivými autonomními komunitami, které mají v rámci španělské monarchie vymezenou oblast zákonodárné působnosti.

Zákon o veřejné správě a obecných správních postupech z roku 1992 (zákon č. 30/1992)⁴⁶ vymezuje obecné principy sankčních pravomocí správních orgánů. Postihovány mohou být pouze přestupky vymezené zvláštními zákony či podzákonnými normami (např. obecními vyhláškami). Sankce za přestupek mají být podle zákona přiměřené, přičemž samotná sankce by pro pachatele přestupku neměla být výhodnější než dodržování příslušných pravidel. Postih, ať už finanční, nebo jiný, v žádném případě nemůže obsahovat, přímo či nepřímo, zbavení osobní svobody (čl. 131). Při stanovování sankce by rovněž mělo být přihlíženo k její přiměřenosti ke spáchanému přestupu, zejména s ohledem na povahu přestupku (úmyslnost či opakovanost) a povahu způsobených škod.

Královský dekret č. 1398/1993⁴⁷ detailněji upravuje obecné principy sankčních mechanismů v přestupkovém řízení. Vymezuje kompetentní orgány (příslušné správní orgány státu, autonomních komunit a obcí) a také náležitosti sankcí. Ve vztahu k obecním vyhláškám je uvedeno, že tyto vyhlášky musí respektovat definici přestupků podle příslušného zákona. Ve vztahu k opakovanému přestupku dekret stanovuje, že do doby uložení sankce je opakování přestupku považováno za kontinuální páchaní přestupku a jako takové je postihováno pouze jednou.

---

⁴⁶ Ley 30/1992, de 26 de noviembre, de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común, URL: http://noticias.juridicas.com/base_datos/Admin/130-1992.html

⁴⁷ Real Decreto 1398/1993, de 4 de agosto, por el que se aprueba el Reglamento del Procedimiento para el Ejercicio de la Potestad Sancionadora, URL: http://noticias.juridicas.com/base_datos/Admin/rd1398-1993.html

Jednou ze zvláštních norem, které upravují přestupky v oblasti sousedského soužití, je zákon o bytových domech (č. 49/1960)⁴⁸, který definuje přestupky proti sousedskému soužití, zejména nadměrný hluk, znečišťování apod. Podle tohoto zákona může být pachatel takových přestupků sankcionován i zákazem práva užívat příslušnou bytovou jednotku až na dobu tří let. O takové sankci nicméně musí rozhodnout soud na návrh společenství vlastníků bytových jednotek (čl. 7).

Švédsko

Protiprávní jednání směřující proti veřejnému pořádku, občanskému soužití a majetku **nenaplnuje** zpravidla ve Švédsku **znaky skutkových podstat trestných činů**, jde o jednání, která jsou stíhána jako trestná jednání menší závažnosti. Právní úpravu obsahuje švédský trestní zákon (*Brottsbalken*), který jako taková jednání vymezuje např. odhazování odpadků, sexuální obtěžování, způsobení škody či výtržnictví, za něž zákon ukládá zpravidla sankci pokuty. Mimo tuto právní úpravu obsaženou v trestním zákoně jsou švédské územně samosprávné celky oprávněny v souladu s ustanovením zákona o veřejném pořádku, kapitoly třetí, části osmé přijmout vlastní místní právní úpravu (zpravidla ve formě místních zákonů nebo vyhlášek), která slouží k zajištění veřejného pořádku v místě. Typickým příkladem je Stockholm, který tzv. místním zákonem o veřejném pořádku zakazuje pití alkoholu na veřejnosti v určitých veřejných místech a/nebo v určitých časech a částech dne.

Sankce za tato jednání, kterými jsou pokuty, **ukládá** zpravidla policejní orgán přímo na místě spáchaného protiprávního jednání. V některých případech však dochází k jejich předání státnímu zástupci, který může ve zvláštním řízení uložit sankci. Zpravidla jde také o peněžité pokuty. Ve většině případů může pachatel požadovat, aby došlo k projednání jeho skutku před soudem, v takovém případě věc projednává jeden soudce. Pokuty, které nejsou zaplacený ve stanovené lhůtě, jsou předány **k výkonu** prostřednictvím zvláštního donucovacího orgánu (*Kronofogden*). Jde o zvláštní národní orgán, který je spravován státem. Postup výkonu rozhodnutí o uložení pokuty se řídí kapitolou čtvrtou zákona o prosazování práva. V případě výkonu veřejných rozhodnutí *Kronofogden* zastupuje švédský stát a může s povinným uzavřít zvláštní dohodu o způsobu zaplacení peněžité částky, stanovit splátkový kalendář, popř. odklad platby. Výkon uložené peněžité pokuty je zahájen výzvou pachatele k zaplacení

---

⁴⁸ Ley 49/1960, de 21 de julio, sobre Propiedad Horizontal, URL: http://noticias.juridicas.com/base_datos/Privado/lph.html

požadované částky ve stanovené lhůtě. Jestliže nedojde k zaplacení, zahájí Kronofogden řízení o zjištění skutečnosti, zda má pachatel majetek, které může být předmětem donucení. Zákon stanoví seznam předmětů, které nemohou být výkonem rozhodnutí postiženy.

Švýcarsko

Švýcarský trestní zákoník (*Code pénal suisse du 21 décembre 1937*)⁴⁹ definuje a upravuje skutkové podstaty **přestupků** (*contravention*), přečinů (*délit*) a zločinů (*crime*). Definice přestupku je obsažena v čl. 103 tohoto zákoníku: přestupky jsou činy, za které je udělována pokuta. Zákon v čl. 106 odst. 1 stanovuje, že výše pokuty může být maximálně 10 000 franků, a to v případě, že zákon nestanoví jinak. Soudce v rozsudku dále stanoví náhradní trest odnětí svobody, jenž se uplatní v případě, kdy odsouzený nezaplatí pokutu. Tento trest může být uložen v rozmezí od jednoho dne do tří měsíců. Soudce stanovuje pokutu a délku odnětí svobody s ohledem na skutečnosti tak, aby trest korespondoval se spáchaným skutkem. Na základě souhlasu pachatele může soudce uložit místo trestu pokuty také výkon obecně prospěšných prací v maximální délce 360 hodin, přičemž stanoví také lhůtu, do které musí být tyto práce vykonány, maximálně však jeden rok. V případě, že odsouzený ani po upozornění nevykoná tyto práce, soudce nařídí povinnost zaplacení pokuty. Je nutné zdůraznit, že podle trestního zákoníku je možné za přestupek uložit pouze pokutu nebo trest obecně prospěšných prací. Tento trestní zákon konkrétně upravuje pouze některé přestupky. Jedná se například o přestupky spáchané lékařem nebo přestupky proti sexuální nedotknutelnosti. Příslušným pro rozhodování o přestupcích v těchto věcech je policejní soud (*Tribunal de police*). Je nutné zmínit, že podle čl. 104 trestního zákoníku se budou na ustanovení o přestupcích, které jsou upraveny prostřednictvím tohoto zákona, vztahovat ustanovení týkající se přečinů a zločinů, přičemž za tyto činy může být uložen pouze trest peněžní, obecně prospěšných prací nebo trest odnětí svobody. K těmto trestům může soudce dále uložit další opatření (*mesures*), jako je například zákaz výkonu povolání, zákaz řízení, konfiskace majetku nebo povinnost uveřejnění rozsudku, musí však dojít ke splnění zákonem stanovených požadavků. Ve Švýcarsku není možné zakázat pachateli pobyt, a to ani v rámci trestního řízení.

Ve Švýcarsku jsou přestupky dále upraveny například federálním zákonem o provozu na pozemních komunikacích (*Loi fédérale sur la circulation routière*)⁵⁰. Podle tohoto zákona může být pachateli přestupku uložena pokuta (*amende*), peněžítý trest (*peine pécuniaire*) nebo

⁴⁹ <http://www.admin.ch/ch/f/rs/3/311.0.fr.pdf>

⁵⁰ <http://www.admin.ch/ch/f/rs/7/741.01.fr.pdf>

trest odnětí svobody (*peine privative de liberté*). Oblast provozu na pozemních komunikacích je dále upravena zákonem o blokových pokutách (*Loi sur les amendes d'ordre*)⁵¹. Podle tohoto zákona porušení federálních předpisů o provozu na pozemních komunikacích může být potrestáno pokutou uloženou v rámci zjednodušeného řízení, a to do maximální výše 300 franků (čl. 1 zákona). Na základě čl. 3 zákona stanoví Federální rada po konzultaci s kantony, seznam přestupků, které mohou být postižitelné blokovou pokutou, a jejich výši. K stanovení tohoto seznamu došlo prostřednictvím nařízení o blokových pokutách (*Ordonnance sur les amendes d'ordre*)⁵².

Některé části právní úpravy přestupků náleží jednotlivým kantonům. Například v rámci ženevského kantonu jsou udělovány správní pokuty za porušení zákonů a nařízení týkajících se zařízení ve veřejné sféře, nedovoleného lepení plakátů nebo nesprávného nakládání s odpady. Například na základě ženevského zákona o nakládání s odpadem (*Loi sur la gestion des déchets, L 1 20*) může být uloženo správní opatření, které spočívá v pozastavení práce, dočasném nebo trvalém odnětí oprávnění k provozování, atd. Dále může na základě tohoto zákona být uložena správní pokuta, a to ve výši od 200 do 400 000 franků (čl. 43 zákona). Uložení pokuty probíhá ve správním řízení. Dalším typem řízení je přestupkové řízení, v rámci kterého dochází k uložení trestu za porušení trestního typu (*infractions de type pénal*). Jedná se například o porušení nařízení týkajícího se veřejného pořádku (*Règlement concernant la tranquillité publique*)⁵³. Čl. 12 tohoto nařízení stanovuje, že přestupky podle tohoto předpisu podléhají pokutě.

Správní řízení je ve švýcarském právním řádu upraveno spolkovým zákonem ze dne 20. prosince 1968 o správním řízení⁵⁴, ve znění pozdějších předpisů. Ten v čl. 40 odkazuje v **otázce výkonu správních rozhodnutí** na peněžitá plnění na ustanovení spolkového zákona ze dne 11. dubna 1889, o vymáhání peněžitých pohledávek a o konkurzu⁵⁵, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon vymezuje svou působnost pro výkon správních rozhodnutí na peněžitá plnění v čl. 38 odst. 1, přičemž v odst. 2 určuje jako základní způsoby výkonu rozhodnutí peněžitých pohledávek zabavení věci či jiné majetkové hodnoty, prodej zástavy a konkurz. Zákon pro určité skupiny dlužníků stanoví konkrétní způsob výkonu rozhodnutí,

---

⁵¹ <http://www.admin.ch/ch/f/rs/7/741.03.fr.pdf>

⁵² <http://www.admin.ch/ch/f/rs/7/741.031.fr.pdf>

⁵³ http://www.ge.ch/legislation/rsg/f/rsg_f3_10p03.html

⁵⁴ Bundesgesetz über das Verwaltungsverfahren (VwVG). Dostupný z: <http://www.admin.ch/ch/d/sr/1/172.021.de.pdf>

⁵⁵ Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs (SchKG). Dostupný z: <http://www.admin.ch/ch/d/sr/2/281.1.de.pdf>

typicky např. konkurz pro dlužníka, který je v obchodním rejstříku zapsán jako člen obchodní společnosti. Podle čl. 42 se v ostatních, zákonem neurčených případech pro výkon rozhodnutí využije postup zabavení věci či jiné majetkové hodnoty.

Výkon rozhodnutí zabavením věci nebo jiné majetkové hodnoty je upraven v čl. 89 an zákona. **Vazbu na sociální a jiné obdobné dávky** vymezuje zákon v ustanovení čl. 92, ve kterém vypočítává nezabavitelné položky z majetku povinného. Tak mimo jiné výslovně stanoví, že nelze zabavit dávky sociální péče, dávky podpory ze strany fondu pomoci, nemocničního fondu, fondu sociální péče a jiných podobných zařízení. Stejně tak mezi nezabavitelné dávky patří starobní důchody, jednorázová vyrovnání a další výhody poskytované obětím zranění, škody na zdraví nebo smrti, nebo jejich příbuzným, pokud tyto částky nahrazují výdaje na zdravotnickou péči či zdravotní vybavení. Jako nezabavitelné dávky jsou čl. 92 určeny i dávky podle konkrétních ustanovení zvláštních zákonů o starobním a pozůstalostním pojištění, o pojištění invalidity, o doplňkových dávkách k jednotlivým druhům pojištění.

Velká Británie

Právní řád Velké Británie spadá do tzv. angloamerického právního systému, který se výrazně odlišuje od právního systému kontinentálního, který aplikuje naprostá většina států pevninské Evropy, včetně České republiky. **Specifika** tohoto **právního systému** jsou především ve výrazné roli nepsaného nekodifikovaného práva, silném postavení soudů a využívání systému precedentů. Z toho důvodu je obtížné v právním řádu Velké Británie nalézt ekvivalent českého trestního práva, potažmo přestupků proti veřejnému pořádku, občanskému soužití a majetku. Je nezbytné si uvědomit, že pramenem práva jsou zde nejen psané právní předpisy, ale také tzv. obyčejové, tj. nepsané právo.

Britské trestní právo využívá pro protiprávní jednání pachatele **pojem offence**, který však označuje jakékoliv porušení norem trestního **nebo** správního práva, tj. může jít stejně tak o trestný čin (ať už zločin nebo přečin), jakož i o přestupek. Vymezení kategorií trestného činu a přestupku je tak otázkou spíše právní teorie kontinentálního práva. Hlavní rozdíl, kterým britský právní řád rozlišuje protiprávní činy, jsou právní důsledky, které mohou jednáním nastat a způsob procesního projednávání. Přísněji trestná protiprávní jednání (tedy obdoba českého pojetí trestných činů) jsou projednávána před tzv. Královskými soudy (*Crown's Courts*), zatímco jednání nižší závažnosti probíhají před místními, tzv. magistrátními soudy

(*Magistrate's Courts*). Podle pramene právního pravidla pak rozlišujeme tzv. *common offences*, tedy jednání porušující pravidla nepsaného práva, *statutory offences*, kdy jde o protiprávní jednání upravená zákonnými právními předpisy, resp. *regulatory offences*, kde jde o podzákonnou právní úpravu.

Protiprávní jednání proti veřejnému pořádku a občanskému soužití je kromě nepsaného práva upraveno v několika základních právních předpisech, zejména v **zákoně o veřejném pořádku** (*Public Order Act 1986*), **zákoně o protispolečenském chování** (*Anti-social Behaviour Act 2003*) a **zákoně o tuláctví** (*Vagrancy Act*). Úpravu zejména procesních postupů stíhání těchto činů pak obsahuje **zákon o trestním soudnictví a veřejném pořádku** (*Criminal Justice and Public Order Act*).

Zákon o veřejném pořádku zavádí právní úpravu skupiny jednání, která jsou u nás podřaditelná pod **skupinu přestupků proti veřejnému pořádku**, ve své části první. Jde především o rvačku (*riot*), násilné rušení veřejného pořádku (*violent disorder*), výtržnosti (*affray*), zastrašování a vyvolávání násilí (*fear or provocation of violence*) a úmyslné obtěžování, vyhrožování nebo vyvolání pocitu tísně (*intentional harrasment, alarm or distress*). Všechny tyto činy postihuje obdobnou sankcí a mohou být potrestány trestem odnětí svobody v různém rozsahu, nejpřísněji v případě rvačky až na dobu deseti let, dále pak peněžitým trestem či kombinací obou těchto sankcí. Ve zkráceném řízení stanoví zákon nižší možné sazby trvání trestu odnětí svobody. V samostatném oddíle zákon upravuje problematiku rasové nesnášenlivosti (*racial hatred*), přičemž za jednání naplňující její znaky zavádí trest odnětí svobody v délce až sedm let, resp. šest měsíců ve zkráceném řízení nebo peněžitou pokutu, nebo kombinaci obou sankcí.

Zvláštní zákon o protispolečenském chování upravuje společně v jednom právním předpise poměrně různorodá jednání, která označuje jako jednání směřující proti zájmům společnosti. Ta však v českém právním řádu naplňují spíše znaky trestného činu. Konkrétně jde např. o využívání či poskytnutí provozních prostor k nezákonné výrobě drog, nedostatečný výkon rodičovských práv či produkci nadměrného hluku z provozních prostor.

Zákon o trestním soudnictví a veřejném pořádku upravuje v části páté další skupinu jednání, která označuje jako jednání proti veřejnému pořádku. Základní skutkovou podstatou je neoprávněné vniknutí na cizí pozemek, za které podle zákona hrozí ve zkráceném řízení trest odnětí svobody v délce nepřesahující 3 měsíce, popř. peněžitý trest či kombinace obou,

příčemž zákon upravuje také systém prostředků, kterými může policejní orgán zasahovat proti osobám dopouštějícím se tohoto jednání. Zákon pak dále upravuje různé možné modifikace neoprávněného vniknutí na cizí pozemek, kupř. v podobě pořádání neohlášených hromadných shromáždění (*tresspassory assemblies*) za účelem hudební produkce (tj. nepovolené technopárty apod.), neoprávněné vniknutí na cizí pozemek za použití násilí či squattování. Za tato jednání zákon opět stanoví možný trest odnětí svobody, který u nejzávažnějších jednání může dosáhnout délky až šesti měsíců, druhým možným trestem je pak pokuta, popř. obě.

Britská právní úprava tedy do jisté míry vymezuje jednání, která považuje za jednání proti veřejnému pořádku, občanskému soužití či majetku. Nerozlišuje však trestné činy a přestupky v pojetí českého právního řádu. Za jednání směřující proti veřejnému pořádku ukládá britský systém v podstatě dvě základní sankce, kterými je trest odnětí svobody či pokuta. Už fakt, že tato jednání jsou projednávána před soudy a může za ně být udělen trest odnětí svobody, i když v poměrně krátké délce, naznačuje, že **britské pojetí nemůže být pojímáno jako ekvivalent přestupků podle české právní úpravy.**

Který orgán je příslušný k projednání spáchaného protiprávního jednání a následnému stanovení sankce, závisí na povaze a závažnosti spáchaného jednání. Pro nejméně závažné případy je orgánem příslušným k rozhodování policejní orgán, který při splnění zákonem stanovených podmínek může uložit pachateli peněžitou pokutu. Tyto pokuty jsou zákonem označeny jako tzv. fixní pokuty (*Fixed penalty notice*) a jako pokuty za porušení veřejného pořádku (*Penalty notice for disorder*). Zajímavostí britského systému je, že tyto pokuty za protiprávní jednání nejmenší závažnosti mohou udělovat i další zvláštní osoby. Ty jsou označovány jako tzv. pomocní policejní úředníci (*Police community support officers*). Zpravidla jde o civilní osoby zaměstnané u policie, kterým je dán omezený minimální okruh pravomocí řešit méně závažné jednání pachatelů. Může jít dokonce také o zaměstnance soukromých společností, kteří se na základě zvláštního pověření uděleného policií mohou tímto jednáním zabývat. Osoby, kterým bylo udělena tato pokuta, jsou povinny zaplatit ji v určené lhůtě, v opačném případě dojde k novému projednání jejich jednání před soudem.

Závažnější formy protiprávního jednání jsou projednávány před trestními soudy. Méně závažná jednání jsou projednávána před tzv. magistrátními soudy, popř. před soudy pro mládež v případě spáchání protiprávního jednání dítětem či mladistvým. Projednávání závažnějších jednání pak probíhá před soudy královskými. Rozdíl v jejich postavení je dán

mimo jiné také tresty, které mohou ukládat. Zatímco magistrátní soudy mohou uložit trest odnětí svobody v maximální délce šesti měsíců, královské soudy mohou udělovat trest odnětí svobody i ve větším rozsahu. Právní předpis postihující dané protiprávní jednání zpravidla obsahuje i ustanovení o tom, před jakým typem soudu by mělo být projednáváno. U některých z nich je dána možnost projednání u obou těchto soudů v závislosti na závažnosti konkrétního spáchaného skutku. Královský soud slouží také jako odvolací soud pro rozhodnutí přijatá na magistrátních soudem tzv. smírčími soudci.

Podmínky výkonu funkce soudce upravuje **zákon o tribunálech, soudech a prosazování práva** (*Tribunal, Courts and Enforcement Act 2007*). Většinu věcí na nižších, tj. magistrátních soudech projednávají „soudci“ bez právního vzdělání, označováni jako tzv. smírčí soudci (*Justices of Peace*). Tito smírčí soudci obvykle zasedají ve tříčlenných senátech a v právních otázkách jim radí soudní úředníci s právním vzděláním. Složitější věci u magistrátních soudů projednávají profesionální soudci, kteří tuto činnost vykonávají buďto jako činnost hlavní nebo jako činnost vedlejší. Záležitosti projednávány před královským soudem projednává profesionální soudce nebo dvanáctičlenná porota složená ze zástupců veřejnosti. Tito porotci jsou vybíráni náhodně z osob ve věku 18 až 70 let zapsaných ve voličském seznamu. Činnost porotce je veřejnou povinností, kterou vybraná osoba musí splnit, pokud není zbavena způsobilosti nebo z výkonu činnosti porotce omluvena. Korunní soud je mimo jiné odvolacím soudem pro rozhodnutí projednaná smírčími soudci bez právního vzdělání.

Podmínkou pro výkon funkce profesionálního soudce je předchozí praxe v jiné právní profesi, typicky v postavení advokáta nebo právního zástupce. Další z podmínek je občanství Spojeného království, Irska nebo některé ze zemí Commonwealthu a splnění předchozí právní praxe v délce jakou stanoví pro jednotlivé profese zvláštní zákony. Minimální délka je zákonem stanovena zpravidla na sedm či deset let. Před jmenováním do funkce soudce je také nezbytné vykonávat funkci soudce na tzv. částečný úvazek, resp. jako výše zmíněnou vedlejší činnost. To znamená, že tyto osoby pokračují ve výkonu své právní profese a souběžně určitou zákonem stanovenou dobu v roce působí jako „vedlejší soudci“.